	Titel nota	Toelichting	leesdatum MSZW	Pagina
1	Nota stand van zaken onderzoek uitvoerder hervorming kinderopvangtoeslag	Nota voor verstrekken opdracht aan ABDTOPConsult	29 maart 2022	2
2	Nota planning stelselherziening kinderopvang	Planning van de verschillende stappen in de stelselherziening en de risico's daarbij	21 mei 2022	10
3	Nota bij toetsingskader ABDTOPConsult onderzoek KO	Voorbereiding MSZW op tussentijds gesprek met ABDTOPConsult over stand van zaken onderzoek en toetsingskader	17 juni 2022	19
4	Nota overzicht voor- en nadelen twee routes financiering kinderopvang	Nota om MSZW te informeren over de opties voor de route van financiering van de eigen bijdrage van ouders	15 juli 2022	22
5	Vervolgoverleg ABDTOPConsult	Nota ter voorbereiding overleg MSZW met ABDTOPConsult	12 augustus 2022	29
6	Budgettaire varianten stelselherziening kinderopvang	Uitwerking van (dekkings)opties voor aanpak aandachtspunt toegankelijkheid huishoudens met lage inkomens	22 augustus 2022	31
7	Proces selectie uitvoerder en concept Kamerbrief stelselherziening kinderopvang	Nota bij eerste concept Kamerbrief stelselherziening voor CWIZO 19 september en update over het proces mbt selectie uitvoerder	28 augustus 2022	39
8	Aanleveren CWIZO Kamerbrief stelselherziening kinderopvang	Nota t.b.v. aanbieden Kamerbrief stelselherziening aan CWIZO 19 september 2022	8 september 2022	44
9	Rapport ABDTOPConsult verkenning potentiële uitvoerders kinderopvangstelsel	Aan MSZW voor vervolg selectie uitvoerder nieuwe kinderopvangstelsel	19 september 2022	47
10	Voorbereiding voor BWO MOCW en SToeslagen op 26 september	Aan MSZW ter voorbereiding op BWO	25 september 2022	52
11	RWIZO-versie Kamerbrief stelselherziening kinderopvang	Nota t.b.v. aanbieden Kamerbrief stelselherziening aan RWIZO 4 oktober	29 september 2022	57

[redacted]

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

29/3 [redacted]

alles gelezen, alle mee ABDT.
Wel graag stevig vinger a/d pols
en mij proactief blijven informeren
Zie verder opm / vragen

Aan Minister van SZW

TER INFORMATIE

[redacted]

Datum
23 maart 2022

Onze referentie
[redacted]

Opgesteld door
[redacted]

Tweede contactpersoon
[redacted]

Uiterlijk bij
22 maart 2022

Bijlage(n)
2

nota

Nota stand van zaken onderzoek uitvoerder hervorming kinderopvangtoeslag

Aanleiding

- U heeft aangegeven een **onafhankelijk, zorgvuldig en snel onderzoek** te doen welke uitvoerder het nieuwe stelsel voor kinderopvang het beste kan uitvoeren.
- We hebben hier op 17 maart (tijdens de brainstorm over het stelsel van kinderopvang) met u over gesproken. Daarbij heeft u nadrukkelijk uw zorgen aangegeven ten aanzien van de planning en uitgesproken dat het onderzoek er niet toe mag leiden dat de invoering van de stelselherziening vertraging oploopt.
- In deze nota nemen we u graag mee in het onderzoeksvoorstel en de planning.

Beslispunten

- Gaat u akkoord met het verstrekken van de opdracht aan ABDTOPConsult?
- Ons advies is om het onderzoek toch door ABDTOPConsult te laten doen, ondanks uw begrijpelijke zorgen over de benodigde tijd voor het onderzoek. Zij hebben de juiste expertise die nodig is voor dit vraagstuk en kunnen per direct beginnen. Wij blijven in gesprek met ABDTOPConsult om de resultaten waar mogelijk te versnellen. Voor een deel is het onderzoek afhankelijk van de (duur en inhoud van de) reacties van de potentiële uitvoerders, wat een onzekere factor is en blijft in de planning.
- Om transparant te zijn naar buiten toe, is het voorstel om ook tussenproducten openbaar te maken. Dit kan ook helpen als er vragen zijn over de planning van het onderzoek.

Kernpunten

Keuze onderzoeker

- ABDTOPConsult is bereid om het onderzoek naar een geschikte uitvoerder op zich te nemen (in bijlage 1 hun concept opdrachtbeschrijving).
- ABDTOPConsult is een kleine adviesgroep van ervaren topambtenaren binnen de Rijksoverheid, die snel inzetbaar is bij complexe of urgente vraagstukken, van onderzoek en advies tot interim-functievervulling. Zij hebben veel expertise op het gebied van governance, beleid, uitvoering, toezicht, IT en financiën en staan bovendien goed bekend bij de departementen. ABDTOPConsult heeft voorgesteld dit onderzoek uit te laten voeren door [redacted]

- Vanwege deze expertise en goede bekendheid binnen de rijksoverheid denken wij dat ABDTOPConsult meer geschikt is om deze opgave op te pakken dan een extern bureau. We hebben aangegeven dat de directie Kinderopvang ondersteuning zal leveren met een inhoudelijk secretaris.
- ABDTOPConsult kan per direct aan de slag en het onderzoek hoeft dan niet aanbesteed te worden. We verwachten dat we weinig tijdswinst boeken als we nu ook een offertetraject starten met een ander onderzoeksbureau. Ten eerste omdat de opdracht dan nog uitgezet moet worden: aanbestedingsproces dat gewoonlijk al snel 6 weken duurt, en ten tweede omdat – ongeacht degene die het onderzoek uitvoert - potentiële uitvoerders tijd nodig hebben om te bezien in hoeverre zij de uitvoering op zich kunnen nemen en een biedingsvoorstel te maken.
- We vinden dat ABDTOPConsult kiest voor een heldere en stevige opbouw van het onderzoek, waarbij veel aandacht is voor het betrekken van relevante **stakeholders** voor draagvlak (essentiële slagingsfactor) en een zorgvuldige **fasering**.

Opzet onderzoek

- Het voorstel van ABDTOPConsult is om het onderzoek op te delen in 3 fasen, waarbij elke fase wordt afgerond met een tussenrapportage welke openbaar wordt. Deze transparantie is ook belangrijk bij dit gevoelige traject, dat – met welke uitkomst dan ook – veel reacties zal oproepen:
  1. **Vooronderzoek**, bestaande uit evaluatie van de eerdere exercitie voor directe financiering (tot 2018). Daarnaast betreft dit de beoordeling van het beleidskader.
  2. **Review** van het opgestelde concept-toetsingskader, eventueel met behulp van ARK/ADR. Het definitieve toetsingskader zal ter akkoord aan u worden voorgelegd.
  3. **Selectie**. Uitvoerders wordt gevraagd om een biedingsvoorstel te doen. Dit biedingsvoorstel omschrijft hoe de uitvoerder het proces denkt in te richten, de noodzakelijke randvoorwaarden die daartoe aanwezig dienen te zijn en de benodigde taak-middelen. Op basis hiervan zal ABD Topconsult een **advies** formuleren.
- Fase 1 en 2 duren naar inschatting van ABDTOPConsult beiden minimaal een maand. Voor een zorgvuldige procesgang van fase 3 zullen potentiële aanbieders de tijd moeten worden gegeven om op basis van het beleidskader tot een biedingsvoorstel te komen. Deze fase 3 zou daarom minimaal zo'n 3 maanden duren. Dit lijkt ons een reële inschatting. Ter vergelijking: alleen al een standaard uitvoeringstoets neemt meestal zo'n 6-8 weken in beslag.
- Alles bij elkaar is de inschatting van ABDTOPConsult is dat het eindproduct in **september/oktober** geleverd kan worden. Wij hebben begrip voor de zorgvuldigheid, maar zullen ook nav het gesprek met u nogmaals sterk aandringen op een versnelling in het proces waar dat maar enigszins mogelijk is.

Planning

- U gaf in het gesprek aan dat u sterk hecht aan de invoering per 2025 en u gaf uw zorg of een langdurig onderzoek naar een uitvoerder niet leidt tot vertraging.
- Bij een dergelijk grote stelselwijziging is er altijd een risico van vertraging. Enerzijds vanwege beschikbare IV-capaciteit bij een uitvoerder, anderzijds bij de verschillende onderdelen van het wetgevingsproces.

- **IV-capaciteit uitvoerder**. Toeslagen – een van de potentiele uitvoerders - heeft al informeel laten weten pas in 2026 het nieuwe stelsel te kunnen invoeren gegeven de beschikbare IV-capaciteit. In het toetsingskader zal hier expliciet naar worden gevraagd bij de verschillende potentiële uitvoerders. Er zal in elk geval ook al gebouwd moeten worden aan het nieuwe stelsel, voordat de wetgeving definitief is aangenomen door beide Kamers.
- **Brede planning wetgeving**. We hebben een eerste grove indicatieve planning gemaakt. Dit is een zeer ambitieuze planning, waarbij we vooral in het tweede deel afhankelijk zijn van anderen en dus niet alles in de hand hebben. Gelet op de omvang en complexiteit van het traject (stelselwijziging) en de politieke gevoeligheid, kan in verschillende stadia vertraging optreden. Voor uw beeld, is de indicatieve planning:
    1. Nu – oktober: Onderzoek en beslissing tav uitvoerder
    2. Nu – februari 2023: Beleidskaders, uitwerking en wetgeving
    3. Maart 2023 – juni 2023: Externe toetsing
    4. Juli – december 2023: Besluitvorming MR, Raad van State, Nader Rapport
    5. Januari 2024 – juni 2024: Tweede- en Eerste Kamerbehandeling
    6. Juli 2024 – december 2024: Nadere implementatie en communicatie
- In deze planning gaan we ervan uit dat de beoogd uitvoerder al gaat bouwen aan het nieuwe systeem, voordat de wet gepubliceerd wordt. Dit zal wel formeel besloten moeten worden, omdat er dan al kosten gemaakt worden.

Potentiële uitvoerders

- Directeur KO heeft een informele belronde gedaan langs potentiële uitvoerders. Een eerste beeld is dat diverse uitvoeringsorganisaties al vrij veel op hun bord hebben, maar dat er een aantal is dat mogelijk wel ruimte heeft. De opgehaalde input is met ABDTOPConsult gedeeld, maar zij zullen zelf ook alle potentiële uitvoerders en stakeholders interviewen.
- Vooraf zullen we – waarschijnlijk via het interdepartementale **SG-Overleg** – alle departementen informeren over dit uitvoeringsonderzoek. Op het moment dat bepaalde uitvoerders serieuzer in beeld komen, zal ABDTOPConsult ook met de eigenaarsdepartementen spreken.
- Deze lijst met potentiële uitvoerders betreffen allen publieke uitvoerders (CAK, SVB, UWV, DUO, Toeslagen, RVO). U heeft gevraagd naar de mogelijkheid om ook naar private uitvoerders met een publieke taak (zoals zorgverzekeraars) te kijken en in ieder geval hun expertise te benutten in dit traject. We zullen met verzekeraars in gesprek gaan om gebruik te kunnen maken van hun expertise en ervaring. Ook willen we kijken naar ervaringen in andere landen (VK en Duitsland) en halen we actief succesfactoren en lessen uit het eerdere Directe Financierings-project op bij betrokkenen destijds.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Concept opdrachtbeschrijving	
2	Concept toetsingskader	

CONCEPT opdrachtomschrijving: Advies potentiële uitvoerder stelsel kinderopvang
versie datum: 01-03-2022

Opdrachtgever	Stan Kaatee, DG Werk
Consultant	n.t.b.
Startdatum	1 maart
Looptijd	SZW: Half mei, i.v.m. bespreking in de Tweede Kamer voor de zomer, en in/na de zomer het inrichten van vervolgproces samen met de uitvoerder. ABDTC: niet realistisch gezien fasering, zie onderstaand.
Motie/toezegging	De opgave in het Regeerakkoord
Budget	Eventuele kosten m.b.t. inhuur van expertise etc. worden doorberekend aan de opdrachtgever.
Ondersteuning	Inhoudelijk secretaris wordt door directie Kinderopvang ter beschikking gesteld.
Potentieel WOB/WOO	Ja
Product	Adviesrapport

Aanleiding

In het Regeerakkoord 'Omzien naar elkaar en vooruitkijken naar de toekomst' is de opgave tot hervorming van het kinderopvang stelsel als volgt omschreven: "Voor herstel van vertrouwen en verbetering voor de toekomst is meer nodig dan financieel herstel en emotionele heling van de getroffen ouders en kinderen. We hebben de ambitie om de toeslagen af te schaffen, zodat mensen niet meer verdwalen in de ingewikkelde regelingen of te maken krijgen met hoge terugvorderingen. Daarom voeren we de komende jaren een fundamentele herziening van de kinderopvang toeslag door. In stappen verhogen we de vergoeding van de kinderopvang tot 95% voor werkende ouders. De toeslag wordt daarnaast direct uitgekeerd aan kinderopvanginstellingen zodat ouders niet meer worden geconfronteerd met hoge terugvorderingen. Ouders betalen alleen nog een kleine eigen bijdrage."

Interdepartementaal is er ten aanzien van toeslagen een coördinerende/overzichts- (proces)rol belegd bij DGFZ van het ministerie van Financiën. In de geformeerde werkgroep worden voor de afzonderlijke toeslagen de processtappen gedeeld en de samenhang geborgd.
SZW draagt zelf de verantwoordelijkheid voor het inrichten van het nieuwe stelsel kinderopvang en de bijbehorende financieringssystematiek. Het nieuwe stelsel bestaat uit twee pijlers van rechtstreekse financiering en inkomensonafhankelijkheid. Belangrijk is dat het nieuwe stelsel zodanig flexibel is dat door een volgende kabinet – indien dan gewenst – aanpassingen gedaan kunnen worden op de hoogte van de vergoeding (naar 100%) en de doelgroep (voor iedereen).

Het nieuwe stelsel dient op 1 januari 2025 in werking te treden. Voor de uitvoering wordt gezocht naar een geschikte overheidspartij. Vanwege de historie en de aandacht vanuit politiek, media en maatschappij voor dit vraagstuk, is het proces tot keuze van een uitvoerder gebaat bij maximale transparantie.

Er zijn door SZW al eerste verkennende gesprekken gevoerd met het UWV, SVB, CAK, RVO, Toeslagen, DUO en een interne uitvoerder van SZW zelf. Ook is een concept-toetsingskader door SZW opgesteld dat het fundament onder de selectie van de uitvoerder vormt. Dit kader is tot op heden alleen besproken intern SZW: CIO, mensen betrokken bij verbetertraject van het huidige stelsel en de informatiemanager. Dit met oog op zuivere procesvoering.

Doel van de opdracht

ABDTOPConsult wordt gevraagd om het selectieproces van potentiële uitvoerders op te zetten en uit te voeren om zo tot een onafhankelijk advies te komen ten aanzien van de vraag "welke uitvoerder is het beste geëquipeerd en voldoet aan de randvoorwaarden voor de uitvoering van een robuust, klantvriendelijk en wendbaar stelsel." Robuust, klantvriendelijk en wendbaar/flexibel komen voort uit enerzijds uit de geleerde lessen en anderzijds het terugdringen van de complexiteit van systemen waarbij er van een duurzaam stelsel ook een bepaalde mate van flexibiliteit zal worden gevraagd.

De opdracht wordt opgesplitst in drie fasen:

1. **Vooronderzoek**
   a. Evaluatie van de SZW-exercitie 2017/2018.
      In die periode zijn verschillende uitvoeringsorganisaties reeds benaderd met de vraag de uitvoering van de kinderopvangtoeslag op te pakken. Zij hebben daartoe voorstellen aangeleverd. De minister heeft op basis van deze exercitie besloten niet in zee te gaan met een andere uitvoerder maar bij de Belastingdienst/Toeslagen te blijven onder voorwaarden van een door de BD opgesteld verbeterplan.
   b. Beoordeling beleidskader voor stelselherziening kinderopvang. Is het beleidskader voldoende helder en aanbestedingswaardig voor potentiële uitvoerders?

2. **Review** van het opgestelde concept-toetsingskader, eventueel met behulp van ARK/ADR.
   a. Is het toetsingskader voldoende begrijpelijk, hanteerbaar en uitvoerbaar voor potentiële uitvoerders.
   b. Is er draagvlak bij de zbo's en de kerndepartementen (waar de zbo's toe behoren) om tot offreren c.q. een biedingsvoorstel over te gaan?
   c. Dit toetsingskader zal door de minister moeten worden vastgesteld.

3. **Selectie**
   a. Inrichten en uitvoeren van het proces tot selectie van potentiële uitvoerders:
      i. op basis van het toetsingskader, het daaronder liggende kader van directe financiering (en nadere documenten - ntb.)
      ii. deskresearch voor wat betreft prestaties van de uitvoerders,
      iii. gespreksronden met potentiële uitvoerders.
   b. Advies aan de opdrachtgever met een beoordeling van de potentiële uitvoerders.

   Hierbij wordt gekozen voor de systematiek waarbij uitvoerders gevraagd worden om een biedingsvoorstel te doen. Dit biedingsvoorstel omschrijft hoe de uitvoerder het proces denkt in te richten, de noodzakelijke randvoorwaarden die daartoe aanwezig dienen te zijn en de benodigde taak-middelen.

ABDTOPConsult committeert zich per fase en niet op voorhand aan de gehele opdracht.
Elke fase zal worden afgerond met een tussenrapportage aan de opdrachtgever voorzien van een advies voor de volgende fase en een geadviseerde planning.

Doorlooptijd

Vooropgesteld dat het integrale traject zorgvuldig en transparant moet plaatsvinden, is met oog op de voorgenomen fasering de door SZW gewenste termijn van half mei in onze optiek niet realistisch.
Fase 1: zal een doorlooptijd kennen van minimaal 1 maand. Afhankelijk van de te beoordelen stukken. Op basis daarvan zal een planning worden opgesteld voor fase 2. Met de kennis van nu zal die fase ook minimaal 1 maand (schatting) in beslag nemen, mogelijk langer indien we anderen inschakelen voor beoordeling van het toetsingskader. Voor een zorgvuldige procesgang van fase 3 zullen potentiële aanbieders de tijd moeten worden gegeven om op basis van het beleidskader tot een biedingsvoorstel te komen. Met de kennis van nu zal voor die fase minimaal 3 maanden (schatting) moeten worden uitgetrokken. Een eerste schatting voor oplevering van het eindproduct zal zijn september/oktober.

Afbakening en afhankelijkheden

- De opdrachtgever levert voor 1 maart aan:
  - Overzicht van gesproken partijen, ingediende voorstellen, besluitvormingsdocumenten van de exercitie uit 2017/2018;
  - Overzicht van potentiële uitvoerders en resultaten van eerste verkenning 2021/2022;
  - Overzicht van branche- en oudervertegenwoordigingen;
  - Concept toetsingskader en onderliggende stukken;

- Relevante besluitvormende stukken;
- Inzichten in prestaties van uitvoerders c.q. opdrachtgever-opdrachtnemerrelatie voor zover beschikbaar. Een single point of contact voor de secretaris is daarbij behulpzaam.

- De opdrachtgever hecht belang aan de vrijheid van de uitvoerder voor wat betreft inrichting van de uitvoering van het stelsel. SZW ambieert niet het opleggen van een blauwdruk.
- In het plan van aanpak per fase wordt:
  - geëxpliciteerd hoe de verantwoordelijkheidsverdeling ABDTOPConsult en SZW wordt vormgegeven;
  - de planning per fase omschreven;
  - aangegeven wanneer brancheorganisaties en oudervertegenwoordigingen (bv BOinK en Stichting Voor Werkende Ouders) het beste betrokken kunnen worden en de huidige uitvoerder.
- Ondersteuning wordt geleverd door SZW. [redacted], senior beleidsmedewerker directie [redacted] is beschikbaar als inhoudelijk secretaris.
- Afspraken worden gemaakt door het secretariaat van ABDTOPConsult.
  De geschatte inzet bedraagt 2 dagen per week.

Concept Toetsingskader

Uitgangspunten

- De keuze voor de kinderopvangorganisatie ligt bij de ouder.
- De ouder betaalt een vaste eigen bijdrage per uur, onafhankelijk van het inkomen.
- Er gelden maximum uurprijzen waarover de ouder een vaste eigen bijdrage betaalt.
- Er is een arbeidseis: ouders die beiden werken, studeren of re-integreren of inburgeren komen in aanmerking van de vergoeding. [ook Wlz en detentie]
- De ondernemersverantwoordelijkheid ligt bij de kinderopvangorganisatie. De uitvoerder treedt daar niet in. De uitvoerder richt zich op de uitvoering van het proces en de daaraan gerelateerde informatievoorziening naar kinderopvanginstelling en ouder.
- De uitvoerder mag zich bij laten staan (contractering door en verantwoordelijkheid bij de uitvoerder) door een partij voor bijvoorbeeld incasso of fraudebestrijding bij voorkeur een rijksdienst.

1. *Beleid en uitvoering zijn gelijkwaardige partners. De uitvoerder is een partner van het departement SZW in de ontwikkeling van beleid en de uitvoerbaarheid daarvan.*
   Waaronder:
   - De uitvoerder richt een feedbackproces /-systeem in waarmee procesproblemen, fraude zaken en beleidsrelevante data maandelijks kunnen worden gerapporteerd aan het ministerie SZW en politiek kwetsbare verstoringen op dagbasis aan het departement gemeld zullen worden.
   - Het proces wordt zodanig ingericht dat de minister SZW zijn ministeriële verantwoordelijkheid kan invullen met de uitvoerder aan zijn zijde, ook als uitvoerder verbonden dan wel gelieerd is aan een ander ministerie (eigenaar).
   - In het samenspel tussen beleid en uitvoering is de uitvoerder in staat (en wordt daartoe uitgenodigd) om problemen en knelpunten in alle openheid te delen tijdens alle fasen van het beleid- en wetgevingsproces.

2. *De uitvoerder heeft ruime ervaring en voldoende capaciteit voor de digitalisering van het proces van het nieuwe kinderopvangstelsel. Hiertoe valt onder meer:*
   a. Inrichten van de benodigde (keten-)architectuur om de gegevensuitwisseling en benodigde koppelingen tot stand te brengen
   b. Borgen van de kwaliteit van de data, de bescherming ervan (conform standaard Rijksoverheid), het voldoen aan vereisten uit open overheid, duurzame toegankelijkheid en archivering die van tevoren inzichtelijk zijn gemaakt
   c. Het bieden van gebruikersvriendelijke, eenvoudige en inzichtelijke manieren voor burgers en bedrijven om gegevens aan te leveren
   d. De website of toegang tot de systemen wordt ingericht conform de standaarden voor toegankelijkheid van de Rijksoverheid, zodat toegang ook geborgd is voor mensen met een beperking en lager doenvermogen of sociaaleconomische status
   e. Borgt gedurende het hele proces, ook tijdens beheer, voldoende capaciteit om nieuwe politieke wijzigingen te verwerken in de systemen
   f. Borgen van privacy in het gehele proces conform AVG, waaronder bij grondslagen van gegevensverwerking, gegevensuitwisseling en bij misbruik en oneigenlijk gebruik. Hiertoe behoort ook het uitvoeren van een privacy impact assessment en toets op misbruik en oneigenlijk gebruik, in samenwerking met opdrachtgever

3. *De uitvoering is klantvriendelijk en transparant naar kinderopvangorganisatie en ouders.*

   Waaronder:
   - Een goed benaderbare professionele telefonische helpdesk met een korte wachttijd.
   - Brochures en flyers in meerdere talen.

4. *De uitvoerder is en voelt zich - binnen het vastgestelde proces - verantwoordelijk voor fraudebestrijding en fraudereductie en handelt daarnaar.*

5. *De uitvoerder ontwikkelt een voorstel voor een transparante uitvoeringskosten-rapportage waarbij het ministerie SZW inzicht heeft in de opbouw van de kosten en de belangrijkste variabelen. Dit zodanig dat opdrachtgever (SZW), uitvoerder en eigenaar gestructureerd over investeringen, ontwikkelkosten en proceskosten kunnen spreken.*

6. De uitvoerder is flexibel als er in de toekomst beleidswijzigingen plaatsvinden (zoals eventuele aanpassingen aan de arbeidseis, het gratis aanbieden van kinderopvang, het aanpassen van de maximum uurprijs, etc).

7. De uitvoerder heeft de benodigde expertise of kan deze expertise verkrijgen voor de uitvoering van het nieuwe kinderopvangstelsel, en daarbij specifiek:
    a. rechtstreekse financiering van kinderopvangorganisaties
    b. inning van een inkomensonafhankelijke eigen bijdrage bij ouders
    c. uitvoering van het toezicht op o.a. de arbeidseis.

8. De uitvoerder heeft voldoende capaciteit beschikbaar voor de inrichting van dit nieuwe stelsel voor streefdatum van invoer 2025, ook met inachtneming van andere opgaven voor de uitvoeringsorganisaties die volgen uit het RA of lopende trajecten.

9. De uitvoerder is goed toegerust en wendbaar (met het oog op de lessen uit de POCKOT en WAU) voor het bieden van dienstverlening aan kwetsbare groepen en voor maatwerk in de uitvoering. Ook kan de uitvoerder op constructieve wijze samenwerken met sectorpartijen.

[redacted]

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

21/5 [redacted]

• Is er nu voldoende inhoudelijke duidelijkheid om in mei te beginnen met deliging wet?

TER INFORMATIE

[redacted]

Aan Minister van SZW

Datum
19 mei 2022

nota

Nota planning stelselherziening kinderopvang

Onze referentie
[redacted]

• als PO

Opgesteld door
[redacted]

Tweede contactpersoon

Bijlage(n)
1

Aanleiding

- In het PO met directie kinderopvang heeft u gevraagd om een uitgewerkte planning met een overzicht wanneer welke stappen worden gezet en agendering van inhoudelijke onderwerpen samenhangend met de stelselherziening.
- Tijdens het volgende po (op maandag 30 mei) bespreken we graag de planning met u. De inhoudelijke thema's volgen in andere PO's.

Geadviseerd besluit

- We adviseren u kennis te nemen van de planning (bijlage 1).

Kernpunten

- In bijlage 1 is de planning opgenomen, inclusief een beschrijving van de verschillende stappen in het wetgevingsproces. Deze planning is, zoals u heeft gevraagd, gericht op invoering van het nieuwe stelsel per 2025. ✓
- Op een groot aantal onderdelen is de planning zeer ambitieus. In rood is aangegeven welke stappen het betreft. In de planning zit weinig ruimte waardoor weinig tijd kan worden genomen voor de benodigde processtappen voor een omvangrijke stelselwijziging als deze.
- De planning laat zien dat de haalbaarheid van 2025 niet alleen afhankelijk is van beschikbaarheid van uitvoeringscapaciteit. Ook als 2025 voor de beoogde uitvoerder haalbaar is, is het onzeker of deze met het oog op het wetgevingsproces ook gehaald kan worden. Als één van de stappen in het proces vertraging oploopt, betekent dit dat invoering per 2025 niet realistisch is. Mogelijke voorbeelden van redenen van vertraging zijn gewenste wijzigingen of gesignaleerde knelpunten vanuit de uitvoering, politieke aandacht/druk op onderdelen van het traject, inhoudelijke opmerkingen vanuit externe toetsing (door o.a. de Raad van State) of wetgevingstoets van J&V.

  daar zijn we zelf in the lead toch?

- De volgende stappen zijn theoretisch niet onmogelijk, maar bij een groot wetsvoorstel als deze niet realistisch:
  - Stap 6: vormen beleid, besluitvorming en opstellen wetsvoorstel en toelichting in 5 maanden. Dit is zeer kort voor een complexe stelselherziening, waarbij zorgvuldigheid van belang is en waar heel veel elementen van het stelsel in samenwerking met de uitvoering tot in detail moeten worden uitgedacht en ontworpen.
  - Stap 7: externe toetsing in 2 maanden. Het betreft een complex wetsvoorstel en een grote stelselherziening. De ervaring leert dat

externe adviseurs ruim tijd nodig zullen hebben voor de toetsing daarvan. Op de planning daarvan hebben wij weinig tot geen invloed.
    - Stap 11 implementatietijd uitvoering in 19 maanden. Zeer ambitieus doordat veel detailuitwerking vereist is en een geheel nieuw ICT-systeem moet worden ontworpen, gebouwd, getest en geïmplementeerd.
    - Stap 19: kamerbehandeling in 5,5 maanden. Zeer ambitieus en afhankelijk van planning van beide Kamers.
- Het onderzoek van ABDTOPconsult voor de selectie van de uitvoerder van het nieuwe financieringsstelsel loopt parallel aan de uitwerking van de beleidskaders (zie stap 1 en 2).
- De planning in bijlage 1 is gericht op invoering van directe financiering per 2025. We zullen ons erop richten om binnen deze kabinetsperiode zoveel mogelijk belangrijke stappen te zetten richting het nieuwe stelsel, zodat belangrijke mijlpalen in de invoering worden behaald. Dit betreft dan het indienen van het wetsvoorstel bij de Tweede Kamer, en idealiter het aannemen van het wetsvoorstel door de Tweede Kamer en hopelijk ook de Eerste Kamer. Daarmee worden dan belangrijke ijkpunten behaald richting het nieuwe stelsel.
- Mocht invoering per 2025 niet haalbaar blijken, dan is een mogelijkheid om het jaar 2025 in te zetten voor het finaliseren van de (ict-)systemen en proefdraaien daarvan. Waarna in 2026 de daadwerkelijke invoering start. Ook hierbij bestaat grote afhankelijkheid van externen (externe toetsers, planning TK en EK) en onzekerheid over de uitkomsten van die externe betrokkenheid en de daarmee gemoeide verwerkingstijd.

Achtergrondinformatie
- Stap 2 van de planning laat zien dat we op dit moment werken aan de uitwerking van beleidskaders. Dit betreft onder meer:
    - *Inrichting financieringsstromen:* Belangrijke inrichtingskeuze voor het stelsel van directe financiering is aan wie ouders de eigen bijdrage voor de kinderopvang betalen. Daar zijn twee hoofdkeuzes in te maken; de ouder betaalt de eigen bijdrage aan de publieke uitvoerder, of de ouder betaalt de eigen bijdrage rechtstreeks aan de kinderopvangorganisaties (zie bijlage 2: onderdeel 4).
    - *Driehoeksrelatie ouder-KOO-uitvoerder:* De juridische (on)mogelijkheden in kaart brengen van de rol van de civielrechtelijke relatie tussen ouder en KOO in een stelsel met rechtstreekse financiering.
    - *95% binnen huidige toeslagenstelsel:* Onderzoeken of verhoging van het toeslagpercentage naar 95% al binnen huidige kinderopvangtoeslagsystematiek mogelijk is. Eventueel vooruitlopend op de invoering van directe financiering (indien dat niet per 2025 mogelijk blijkt).

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie
1	Planning stelselherziening kinderopvang	Informeren MSZW
2	Praatplaat stelsel rechtstreekse financiering	Achtergrondinformatie

Tabel 1 Planning stelselherziening kinderopvangtoeslag gericht op 2025 (knelpunten in rood).

	Stap	Duur	Timing	Opmerking
1	Onderzoek naar uitvoerder	7 maanden	Apr - sept 2022	
2	Uitwerking beleidskaders	7 maanden	Apr - sept 2022	
3	Start schrijven delen van concept wetteksten	5 maanden	Mei - sept 2022	
4	CIO-advies voor start project	1 maand	Jun - jul 2022	
5	Selectie beoogde uitvoerder	2 weken	Okt 2022	Afhankelijk van beschikbaarheid uitvoerder.
6	Opstellen concept wetteksten + toelichting	5 maanden	Okt 2022 - feb 2023	Zeer kort voor een complexe stelselherziening.
7	Externe toetsing: Internetconsultatie, uitvoeringstoets, wetgevingsadvies AP, regeldruktoets, doenvermogentoets, MKB toets, VNG-advies.	2 maanden	Feb - mrt 2023	Sterk afhankelijk van doorlooptijd externe adviseurs (normaal gesproken duurt dit 8 maanden).
8	Aanpassen wetteksten n.a.v. externe toetsing	1 maand	Apr 2023	Alleen haalbaar als er geen grote bezwaren uit externe toetsing naar voren komen.
9	Opdrachtbrief uitvoerder	2 weken	Apr 2023	
10	Programmaplan beoogde uitvoerder.	1 maand	Mei 2023	
11	Implementatietijd uitvoering (incl. ICT)	19 maanden	Jun 2023 – dec 2024	Zeer ambitieus. Zeer veel detailuitwerking vereist.

12	CIO-oordeel	1 maand	Jun 2023	Moet binnen 1 maand (staat normaal 2-3 maanden voor)
13	BIT-Toets (Adviescollege ICT-toetsing)	3 maanden	Jul - sept 2023	Doorlooptijd van advies onzeker.
14	Wetgevingstoets J&V	2 weken	Jul 2023	
15	Aanpassen wetteksten n.a.v. wetgevingstoets	2 weken	Jul 2023	
16	CWIZO, RWIZO, MR	Circa 6 weken	Sept - half okt 2023	
17	Advisering Raad van State	3 maanden	half okt - half jan 2023	Standaard termijn
18	Nader rapport	2 weken	Tweede helft jan 2024	Alleen haalbaar als er geen belangrijke inhoudelijke opmerkingen uit het advies van de Raad van State komen.
19	Kamerbehandeling	5,5 maanden	Feb - jul 2024	Zeer ambitieus en afhankelijk van planning van beide Kamers. Het wetsvoorstel moet vóór het zomerreces 2024 in de EK worden aangenomen
20	Ondertekening en publicatie in staatsblad	3 weken	Tweede helft juli 2024	Dit is tijdens het zomerreces.
21	Implementatietijd kinderopvangorganisaties	5,5 maanden	Tweede helft juli - dec 2024	Zeer ambitieus.
22	Inwerkingtredingsdatum	-	1 januari 2025	

NB: Elke belangrijke tussenstap in het proces vergt besluitvorming door MSZW. Dit moet in ieder geval voorafgaand aan externe toetsing en internetconsultatie, voorafgaand aan de CWIZO, voorafgaand aan aanbieding van het nader rapport aan het Kabinet der Koning (voor indiening bij TK) en verschillende malen tijdens het parlementaire proces.

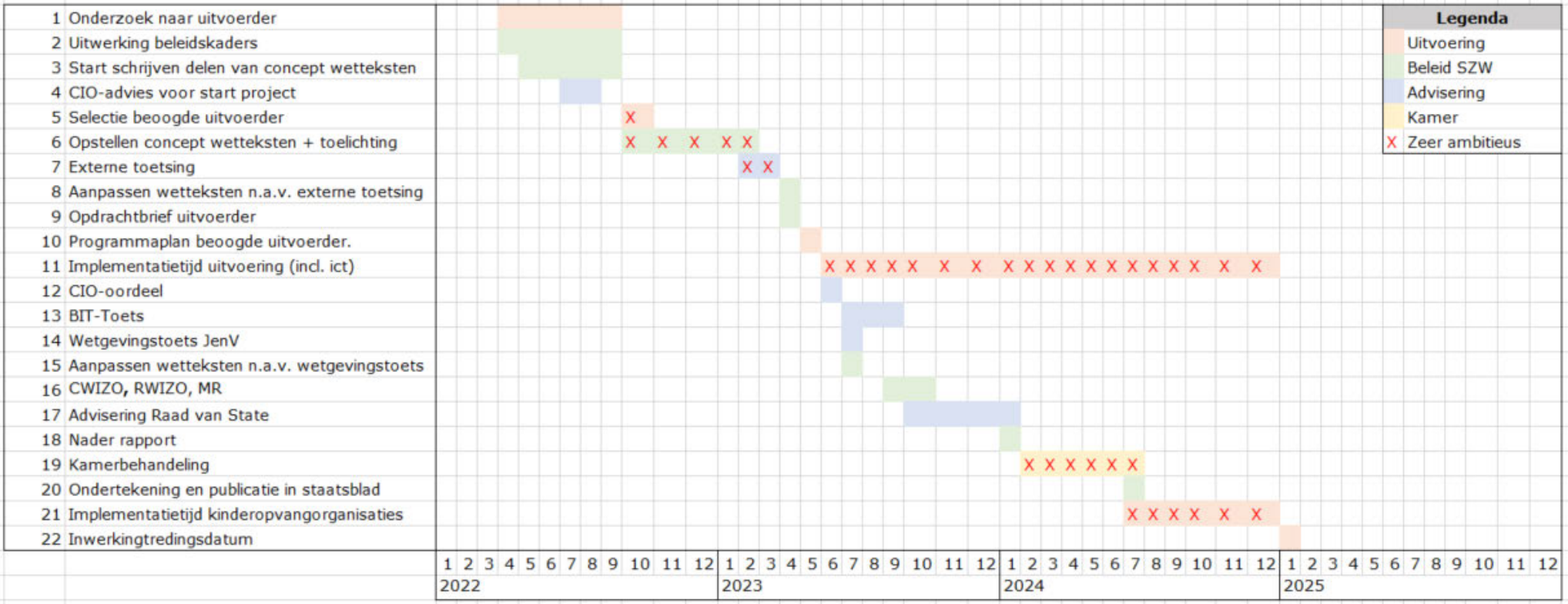
1 Onderzoek naar uitvoerder
2 Uitwerking beleidskaders
3 Start schrijven delen van concept wetteksten
4 CIO-advies voor start project
5 Selectie beoogde uitvoerder
6 Opstellen concept wetteksten + toelichting
7 Externe toetsing
8 Aanpassen wetteksten n.a.v. externe toetsing
9 Opdrachtbrief uitvoerder
10 Programmaplan beoogde uitvoerder.
11 Implementatietijd uitvoering (incl. ict)
12 CIO-oordeel
13 BIT-Toets
14 Wetgevingstoets JenV
15 Aanpassen wetteksten n.a.v. wetgevingstoets
16 CWIZO, RWIZO, MR
17 Advisering Raad van State
18 Nader rapport
19 Kamerbehandeling
20 Ondertekening en publicatie in staatsblad
21 Implementatietijd kinderopvangorganisaties
22 Inwerkingtredingsdatum
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
2022
2023
2024
2025
Legenda
Uitvoering
Beleid SZW
Advisering
Kamer
X Zeer ambitieus

Tabel 2 Uitleg bij stappen in wetgevingsproces stelselherziening kinderopvangtoeslag

	Stap	Uitleg
1	Onderzoek naar uitvoerder	ABPTOPconsult voert onderzoek uit naar wie de geschikte uitvoerder is voor het nieuwe stelsel en onder welke voorwaarden deze uitvoerder directe financiering kan uitvoeren.
2	Uitwerking beleidskaders	Vertaling van coalitieakkoord naar beleidskaders; een uitwerking van hoe het nieuwe stelsel er op hoofdlijnen uit kan zien.
3	Start schrijven delen van concept wetteksten	Voor de beleidskaders die al wel duidelijk zijn starten we alvast met schrijven van de concept wetteksten (mede op basis van elementen uit het oude wetsvoorstel voor directe financiering die nog bruikbaar zijn).
4	CIO-advies voor start project	Bij de start van risicovolle projecten met een ICT-component geeft CIO advies. De CIO-advisering richt zich op de slaagkans van een traject en wijst op oplossingen en maatregelen die risico's doen afnemen.
5	Selectie beoogde uitvoerder	Aan de hand van het onderzoek van ABDTOP wordt een beoogde uitvoerder geselecteerd. Dat betreft een wederzijdse beslissing van MSZW (als opdrachtgever) en de eigenaar en bewindspersoon van de beoogde uitvoerder.
6	Opstellen concept wetteksten + toelichting	Nadat de uitvoerder is geselecteerd zal meer duidelijkheid ontstaan over de mogelijkheden voor de inrichting van het stelsel voor uitvoering. Er zal dan in samenhang worden gewerkt aan de detail-uitwerking van de stelselvormgeving en bijbehorende wetgeving.
7	Externe toetsing	Als het concept wetsvoorstel gereed is, start de externe toetsing daarvan. Dit betreft een internetconsultatie, een uitvoeringstoets bij de huidige en nieuwe uitvoerder, een wetgevingsadvies door AP, een regeldruktoets door ATR, een doenvermogentoets, een MKB-toets en een VNG-advies.
8	Aanpassen wetteksten n.a.v. externe toetsing	De externe toetsing zal hoogstwaarschijnlijk leiden tot aanpassing van een deel van het voorstel en daarmee ook bijstelling van de wetteksten.
9	Opdrachtbrief uitvoerder	Als de uitvoeringstoets blijkt dat het nieuwe stelsel uitvoerbaar is voor de beoogde uitvoerder, zal SZW een opdracht verstrekken aan deze uitvoerder.

10	Programmaplan beoogde uitvoerder.	Na de opdrachtverstrekking zal de beoogde uitvoerder een programmaplan uitwerken.
11	Implementatietijd uitvoering (incl. ICT)	Na opdrachtverstrekking start de implementatieperiode voor de uitvoering. Dit betreft de vertaling van de wettekst naar concrete uitvoering. De systemen worden tot in detail uitgewerkt.
12	CIO-oordeel	Een CIO-oordeel is voorbehouden aan projecten met een ICT-component van meer dan € 5 miljoen. Een CIO-oordeel bevat naast een beoordeling van de slaagkans, bevindingen en aanbevelingen. Een CIO-oordeel is bindend en wordt altijd besproken in de Bestuursraad SZW. Het programmaplan is de basis voor de CIO-toetsing. Het CIO-oordeel gaat vooraf aan de BIT-toets.
13	BIT-Toets (Adviescollege ICT-toetsing)	Alle projecten en programma's met een ICT-component van meer dan vijf miljoen euro moeten bij het Adviescollege ICT-toetsing worden aangemeld. Op basis van een risico-evaluatie bepaalt het Adviescollege welke projecten daadwerkelijk getoetst gaan worden. Het adviescollege stuurt de toets incl. een bestuurlijke reactie van SZW naar de Kamer.
14	Wetgevingstoets J&V	Het wetsvoorstel wordt door J&V getoetst aan de kwaliteitseisen voor wetgeving. De wetgevingstoets is altijd de laatste toets voordat het voorstel wordt aangeboden aan de MR.
15	CWIZO**,** RWIZO, MR	Als het wetsvoorstel compleet is en integraal getoetst wordt het via de voorportalen geagendeerd voor de MR.
16	Aanpassen wetteksten n.a.v. externe toetsing	De wetgevingstoets kan leiden tot aanpassing van een deel van het voorstel en daarmee ook bijstelling van de wetteksten.
17	Advisering Raad van State	Na akkoord in MR gaat het wetsvoorstel voor advies naar de Raad van State.
18	Nader rapport	Na ontvangst van het advies van de RvS wordt een nader rapport opgesteld.
19	Kamerbehandeling	Het wetsvoorstel wordt ingediend bij de Kamers. De Kamerbehandeling bestaat in grote lijnen uit: indiening bij de Tweede Kamer, schriftelijke ronde, plenaire behandeling, verwerking eventuele amendementen, stemming, indiening (aangepast) wetsvoorstel bij de Eerste Kamer, schriftelijke ronde, plenaire behandeling en stemming.

20	Ondertekening en publicatie in staatsblad	Als het wetvoorstel wordt aangenomen, volgt ondertekening en publicatie in het Staatsblad.
21	Implementatietijd voor kinderopvangorganisaties	Zodra het wetsvoorstel is aangenomen in beide Kamers ontstaat er zekerheid voor kinderopvangorganisaties over hoe het nieuwe stelsel eruit ziet en wanneer het in werking treedt. Kinderopvangorganisaties starten dan met aanpassing van hun systemen.
22	Inwerkingtredingsdatum	De nieuwe wet treedt in werking.

Praatplaat – vormgeving stelsel directe financiering

1. Opdracht coalitieakkoord

- De vergoeding wordt inkomensonafhankelijk: in stappen naar 95%.
- De vergoeding is voor **werkende ouders.**
- De vergoeding wordt **direct uitgekeerd** aan kinderopvangorganisaties.
- De koppeling gewerkte uren wordt afgeschaft

2. Doelgroep

Arbeidseis (artikel 1.6 Wko)

- Ouders die arbeid verrichten conform wet IB
- Ouders die studeren
- Ouders die een traject naar werk volgen (via UWV of gemeente)
- Ouders die verplicht inburgeren
- Partner met Wlz of detentie

3. Hoogte vergoeding €

95% × Aantal opvanguren (max 230 per maand) × Maximum uurtarief = €

4. Financieringsstromen directe financiering

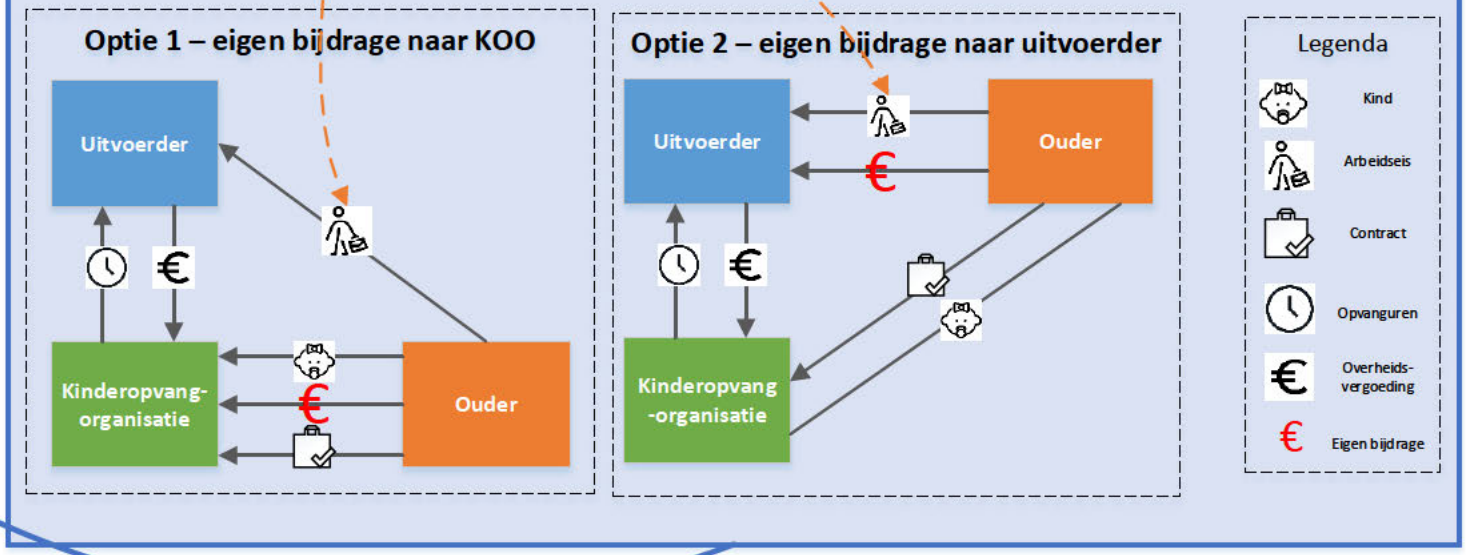

5. Complex vraagstuk

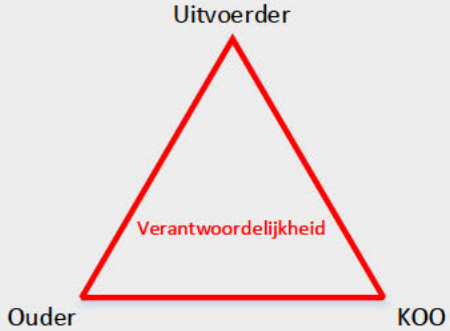

2 maart 2022 (intern concept)

[redacted]

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

19/6 [redacted]

TER INFORMATIE

[redacted]

Aan Minister van SZW

Datum
16 juni 2022

nota

Toetsingskader ABDTOPConsult onderzoek KO

Onze referentie
[redacted]

Opgesteld door
[redacted]

Tweede contactpersoon
[redacted]

Uiterlijk bij
17 juni 2022

Bijlage(n)

Oké goed inhaus!

Aanleiding

Hierbij informeren wij u over het feit dat bij uw reguliere overleg met KO aanstaande maandag 20 juni ook de ABDTOPConsultants [redacted] aanwezig zullen zijn. Zij zijn in opdracht van SZW bezig met een onafhankelijk onderzoek naar potentiële uitvoeringsorganisaties voor het nieuwe stelsel van financiering van kinderopvang. Zij zullen u tussentijds bijpraten over de stand van zaken en leggen bijgaand toetsingskader aan u voor.

Kernpunten

SZW/KO had eerder een concept toetsingskader opgesteld (dat eind maart aan u is voorgelegd) en ABDTOPConsult heeft daar als onderdeel van de opdracht een review op uitgevoerd. De nieuwe versie wordt hierbij aan u voorgelegd.

Ook hebben de ABDTOPConsultants teruggekeken naar het eerdere traject van Directe Financiering (waar SZW met DUO aan werkte van 2015 tot 2018), naar eerdere verkenningen naar potentiële uitvoerders en hebben ze diverse mensen gesproken over uw wens om de optie van een private uitvoeringsorganisatie te verkennen.

ABDTOPConsult heeft een groot aantal gesprekken gevoerd met uitvoeringsorganisaties en met hun eigenaars bij de departementen. Er zijn nog enkele te gaan om het beeld compleet te maken. Dat beeld zullen de consultants beschrijven aan de hand van de gesprekken en bijgaand toetsingskader. Beoogde einddatum van de opdracht is september/oktober.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Toetsingskader ABDTOPConsult Onderzoek KO	

Toetsingskader potentiële uitvoerders nieuw financieringsstelsel kinderopvang
(versie 15 juni)

1. Passendheid bij bestaande taken

a. Heeft de uitvoeringsorganisatie ervaring met taken die bij het nieuwe stelsel horen?

- financiering van instellingen
- (digitale) dienstverlening aan burgers
- innen eigen bijdrage bij burgers
- controle misbruik en oneigenlijk gebruik

b. Past de nieuwe taak bij de bestaande IT-architectuur van de uitvoeringsorganisatie?

c. Heeft de uitvoeringsorganisatie ervaring met gegevensuitwisseling met noodzakelijke databestanden (zoals inkomen wet IB; studenten; traject naar werk; inburgeraars; Wlz-indicatie; detentie) en mogelijkheden om op basis hiervan controles uit te voeren?

2. Staat van de organisatie

a. Is de uitvoeringsorganisatie financieel gezondheid en bedrijfsmatig op orde?

b. Hoe is de stabiliteit van de bestaande IT-systemen?

- Zijn bestaande IT structuren op orde of aan vervanging toe (en in welk stadium)?
- Heeft de uitvoeringsorganisatie ruimte/capaciteit voor het bouwen van een nieuw systeem (eventueel met uitbesteding) en kan het mankracht daarvoor aan zich binden in deze krappe arbeidsmarkt?

c. Zijn governance, toezicht, checks and balances stabiel?

- Kan de de uitvoeringsorganisatie het proces zodanig inrichten dat de minister van SZW haar ministeriële verantwoordelijkheid kan invullen (ook als de uitvoeringsorganisatie verbonden is aan een ander ministerie) en kan ingrijpen indien nodig?
- Kan de uitvoeringsorganisatie als opdrachtnemer heldere afspraken maken met de opdrachtgever en eigenaar over de governance en toezicht?

d. Is de informatiebeveiliging op orde?

- In welke mate kan de uitvoeringsorganisatie de benodigde gegevens beveiligen en voldoen aan de AVG bij de uitwisseling en verwerking?

3. Absorptievermogen

a. In hoeverre beschikt de uitvoeringsorganisatie over de capaciteit, tijd en managementaandacht om de beoogde ingangsdatum (2025) te halen?

- Is 2025 voor de uitvoeringsorganisatie als invoeringsdatum realistisch/haalbaar?
- Kan de uitvoeringsorganisatie op korte termijn starten om tijd te steken in de voorbereiding van de invoering?

b. Hoe groot is de veranderkracht van de uitvoeringsorganisatie?

- Heeft de uitvoeringsorganisatie meerdere malen nieuwe processen naar tevredenheid van de opdrachtgever uitgevoerd?

c. Wat is de mate van flexibiliteit/wendbaarheid van de uitvoeringsorganisatie?

- Heeft de uitvoeringsorganisatie bewezen ervaring met het naar tevredenheid doorvoeren van gewenste aanpassingen van de opdrachtgever?

- Kan de uitvoeringsorganisatie snel en adequaat inspelen op veranderende eisen?

d. Heeft de uitvoeringsorganisatie ervaring met samenwerking met beleid (co-creatie)?

- Is de uitvoeringsorganisatie bereid om als partner gelijkwaardig op te trekken met SZW als opdrachtgever/beleidsmaker?
- Staat bij deze uitvoeringsorganisatie samenwerking met de partner centraal?

4. Omgang met klanten/cultuur

a. Met welke doelgroep heeft de uitvoeringsorganisatie doorgaans een relatie; instellingen of individuele burgers?

b. Biedt de uitvoeringsorganisatie kwalitatief goede dienstverlening aan haar klanten?

c. Heeft de uitvoeringsorganisatie positieve ervaring met discretionaire bevoegdheid en afwegingen waarbij aandacht is voor de menselijke maat?

d. Heeft de uitvoeringsorganisatie ervaring om op een menselijke wijze aan fraudebestrijding te doen?

e. Kent de uitvoeringsorganisatie een open cultuur?

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

[redacted]

15/7

Heldere nota!
Dank!

MSZW is akkoord.
graag inscannen.

SZW

TER KENNISNAME

[redacted]

Datum
6 juli 2022

Onze referentie
[redacted]

Opgesteld door
[redacted]

Tweede contactpersoon
[redacted]

Bijlage(n)
2

Overzicht voor- en nadelen twee routes
kinderopvang

en bij de stelselherziening kinderopvang is de vraag hoe de route van financiering van de eigen bijdrage er uit ziet.

- Optie A: Gaan ouders voortaan de 5% eigen bijdrage betalen aan de kinderopvangorganisatie en betaalt de uitvoerder de overheidsbijdrage aan de kinderopvangorganisatie?
- Of Optie B: Gaan ouders voortaan de 5% eigen bijdrage betalen aan de uitvoerder en betaalt de uitvoerder het volledige bedrag (eigen bijdrage en overheidsbijdrage) aan de kinderopvangorganisatie?

Voor de stelselherziening kinderopvang wordt momenteel door ABDTOPConsult een onderzoek uitgevoerd naar mogelijke uitvoeringsorganisaties, dat in september/oktober wordt opgeleverd. Dit soort openstaande beleidspunten zijn ook bij die zoektocht zeer relevant, omdat ze implicaties hebben voor de dynamiek van de uitvoering. Op termijn zal met input van de uiteindelijke uitvoeringsorganisatie, de kinderopvangsector en de politiek een keuze gemaakt moeten worden. Mogelijk stellen potentiële uitvoeringsorganisaties één van beide opties als randvoorwaarde. Om alvast een beeld te krijgen van de mogelijke routes vindt u in bijlage I een procesplaat van beide routes en in bijlage II een tussenstand van geïnventariseerde voor- en nadelen.

Geadviseerd besluit
Ter informatie, op dit moment is nog geen beslissing nodig.

Kernpunten
Om de voor- en nadelen van beide routes in kaart te brengen hebben we geput uit meerdere bronnen. Er is gekeken naar:

- voor- en nadelen op basis van het wetsvoorstel Nieuwe financieringssytematiek kinderopvang uit 2017;
- voor- en nadelen op basis van wetsvoorstel KO BES;
- ervaring met convenantstructuur Kinderopvang bij Toeslagen;
- input van VWS over inning eigen bijdrage WMO en WLZ door CAK;
- input van de sectorpartijen kinderopvang (16 juni 2022);
- input van ouderpanel kinderopvang (28 juni 2022).

Er is nog niet gesproken met uitvoerders. Momenteel voert ABDTOPConsult gesprekken met uitvoerders. Bovenstaande heeft geleid tot een overzicht op hoofdlijnen, gegeven de kennis van nu (zie bijlage II). Nadere uitwerking van

andere onderwerpen van het stelsel kunnen nog invloed hebben op het overzicht. Op dit moment wordt geen advies gegeven welke route het beste is. Dit hangt namelijk ook af van hoe de verschillende aspecten rondom de vormgeving worden gewogen, bijv.:

- Het ouderperspectief staat centraal, maar is dit ook doorslaggevend?
- Wat zijn de mogelijkheden van een uitvoerder? Zijn beide opties uitvoerbaar en verschilt de doorlooptijd nog voor de dienstverlening aan ouders?
- Wat is het toekomstperspectief (op lange termijn)? Kunnen we ervan uitgaan dat een volgend kabinet kinderopvang 100% gratis maakt? Of willen we de ruimte behouden opdat de financiering van kinderopvang ooit weer inkomensafhankelijk kan worden? In het laatste geval valt de optie financiering via kinderopvangorganisaties zeer waarschijnlijk af, vanwege privacy aspecten rondom het inkomen van ouders.

Op basis van het overzicht (bijlage II) lijkt financiering van de eigen bijdrage via kinderopvangorganisaties de meest logische route op dit moment. Let wel, dit overzicht is een tussenstand. Hierin zijn nog niet de onderzoeksresultaten van ABDTOPConsult verwerkt en moeten verschillende aspecten rondom de stelselherziening worden uitgedacht.

De beslissing over de route zal worden herpakt zodra er meer duidelijkheid is over de mogelijke uitvoeringsorganisatie(s) en zal dan uiteraard aan u worden voorgelegd. We zullen het overzicht met voor- en nadelen ter informatie delen met ABDTOPConsult.

Datum
6 juli 2022

Onze referentie
[redacted]

CONCEPT 10 juni 2022

Klantreis rechtstreekse financiering

Route 1: eigen bijdrage via kinderopvangorganisatie

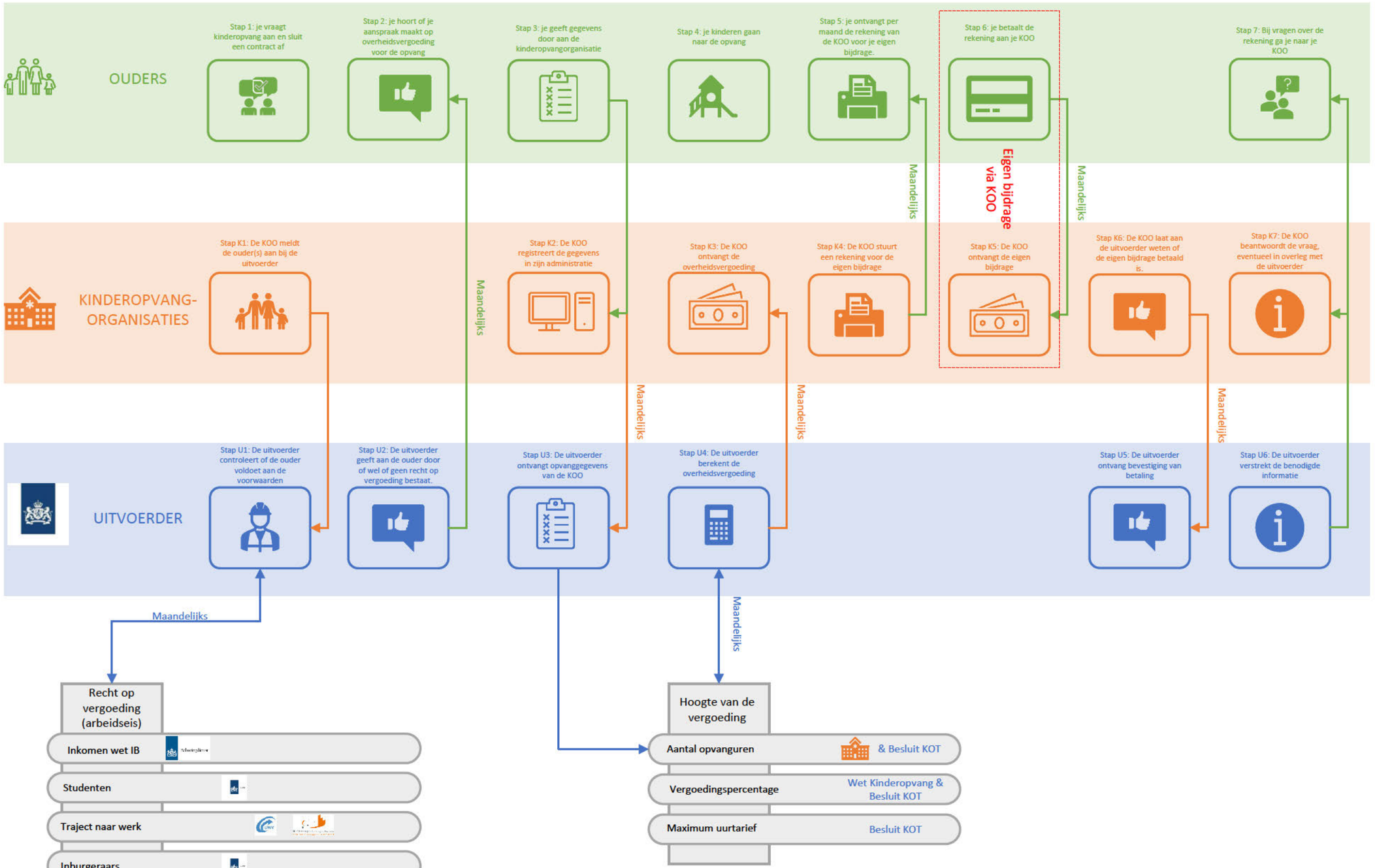

CONCEPT 10 juni 2022

Klantreis rechtstreekse financiering

Route 2: eigen bijdrage via uitvoerder

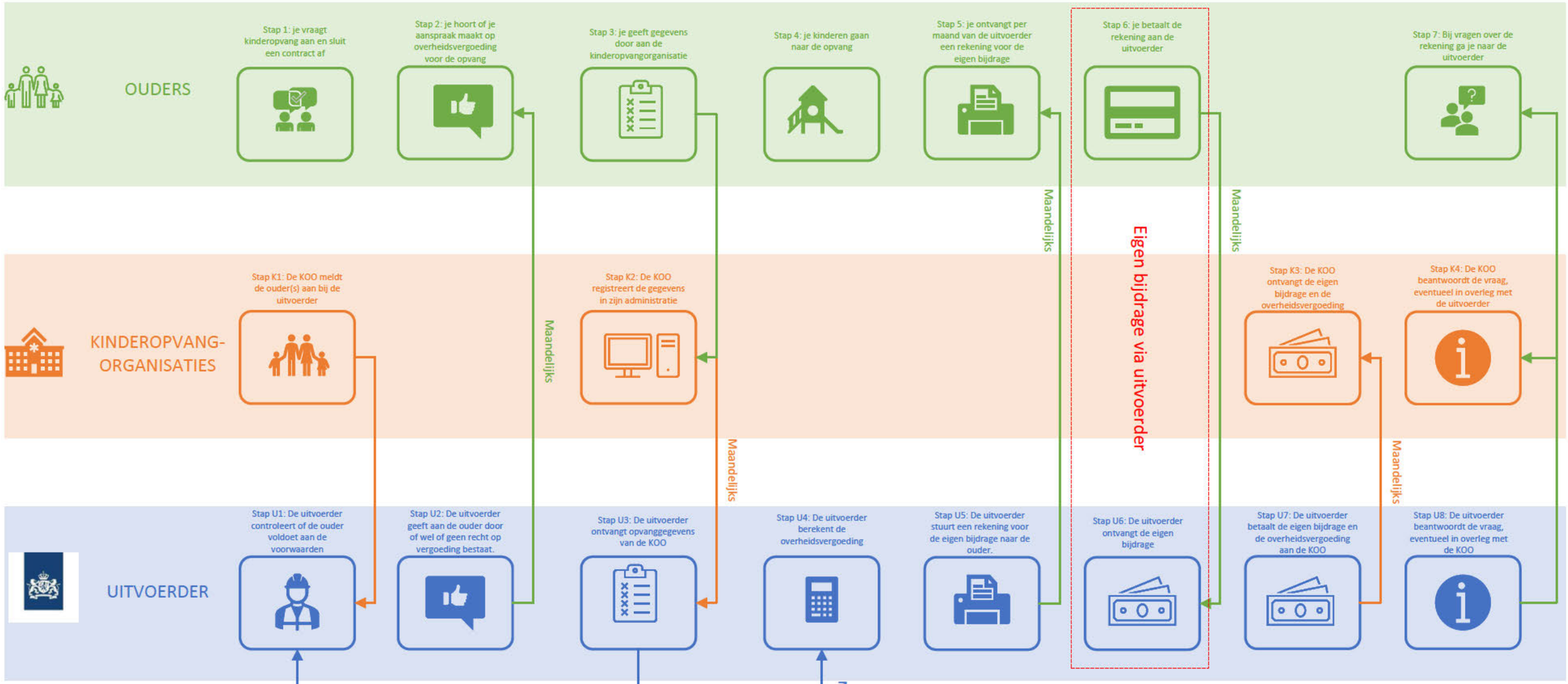

Recht op vergoeding (arbeidseis)

- Inkomen wet IB
- Studenten
- Traject naar werk
- Inburgeraars
- Wlz-indicatie
- Detentie

Hoogte van de vergoeding

Aantal opvanguren	
Vergoedings-percentage	Wet Kinderopvang & Besluit KOT
Maximum uurtarief	Besluit KOT

Bijlage 2: Analyse voor- en nadelen

Er zijn twee mogelijke routes waarop de eigen bijdrage van ouders kan worden geïnd:
- Ouders betalen de eigen bijdrage aan de kinderopvangorganisatie.
- Ouders betalen de eigen bijdrage aan de uitvoerder.

Voor de analyse van de voor- en nadelen van de twee routes hanteren we een indeling in vier thema's:
- Ouderperspectief;
- KOO perspectief;
- Uitvoeringsaspecten; en
- Toekomstbestendigheid stelsel.

Ouderperspectief
De invoering van rechtstreekse financiering heeft onder andere als doel om het stelsel eenvoudiger en begrijpelijker te maken voor ouders. Om dat doel te kunnen bereiken dient het ouderperspectief centraal te staan in de afweging die ten grondslag ligt aan de keuze voor de route van financiering.

KOO perspectief
Het perspectief van de kinderopvangorganisatie (hierna: KOO) is relevant bij de keuze welke route van financiering wenselijk is. De KOO sluit een contract af met de ouder, levert de diensten en is afhankelijk van juiste betalingen voor diens diensten. Daarbij loopt de KOO financieel risico als de betaling uitblijft.

Uitvoeringsaspecten
Aspecten die de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van het stelsel bepalen (bijv. complexiteit stelsel, bedrag dat moet worden geïnd, risico op misbruik en oneigenlijk gebruik).

Toekomstbestendigheid stelsel
Ten slotte is toekomstbestendigheid van het stelsel van belang. Daarbij speelt in hoeverre eventuele toekomstige beleidswijzigingen mogelijk zijn binnen de gekozen inrichting van het financieringsstelsel.

Om de voor- en nadelen van de twee routes in kaart te brengen, is gebruik gemaakt van eerdere ervaringen vanuit Directe Financiering, op basis van het wetsvoorstel Nieuwe financieringsystematiek kinderopvang, het wetsvoorstel KO BES uit 2021/22, de convenantstructuur bij Toeslagen, regelingen met een eigen bijdrage in de zorg, gesprekken met de kinderopvangsector en ouderpanel.

Tevens wordt gebruik gemaakt van verschillende aannames over het nieuwe stelsel, o.a.:
- De financiering wordt inkomensonafhankelijk en gaat naar 95% tot aan de maximum uurprijs.
- De financiering is alleen voor werkende ouders (arbeidseis) of ouders die behoren tot de doelgroepen (bijv. inburgeringscursus, re-integratiecursus, studerend) (*zoals in huidig systeem).*
- Ouders komen alleen in aanmerking voor overheidsvergoeding voor hun kosten van kinderopvang als ze hun eigen bijdrage hebben betaald (*zoals in huidig systeem).*

Let op: het overzicht is niet uitputtend en geeft een beeld weer op dit moment, op basis van de bovengenoemde bronnen.

1.1 Route I: eigen bijdrage via kinderopvangorganisatie

	Voordelen	Nadelen
Ouderperspectief	• Er bestaat een directe route om onduidelijkheden of problemen rondom factuur op te lossen (omdat hier geen uitvoeringsorganisatie tussen zit). • Als een ouder een betalingsprobleem heeft, kan laagdrempelig met de KOO contact worden opgenomen en kan de KOO mogelijk maatwerk verlenen. • Als de ouder aanvullende diensten afneemt bij de KOO (waarvoor geen vergoeding is, zoals muziekles) of een tarief heeft boven de maximum uurprijs, dan kan de ouder de kosten daarvoor gelijktijdig met de eigen bijdrage direct aan de KOO betalen. De financiële route blijft voor de ouder simpel: alle betalingen van de ouder t.a.v. kinderopvang gaan naar de KOO. • Als de ouder niet meer onder de doelgroep van de vergoeding valt (bijv. stopt met werken) maar nog wel opvang blijft afnemen, betaalt de ouder de rekening nog steeds aan dezelfde organisatie (rekening wordt wel hoger). • Het maakt voor sommige ouders niets uit aan wie ze betalen. Als de relatie tussen PM'er, ouder en kind maar goed is.	
KOO perspectief	• Er blijft een directe financiële relatie met de klant (ouder) die gebruik maakt van de dienst. Daardoor hebben ze ook inzicht als een ouder de eigen bijdrage niet betaalt.	• Er ontstaan voor de KOO twee financieringsstromen: met de uitvoerder en met de ouder.
Uitvoeringsaspecten		• De overheid moet via extra administratieve eis achterhalen of ouder eigen bijdrage heeft betaald (de KOO moet dit gegeven verstrekken aan de uitvoerder). Dit is nodig voor de uitbetaling van de kinderopvangvergoeding aan de KOO.
Toekomst-bestendigheid stelsel	• Als kinderopvang op termijn gratis wordt, dan verdwijnt de eigen bijdrage. Dat is mogelijk in deze route.	• Indien de vergoeding in de toekomst toch weer inkomensafhankelijk wordt, dan wordt de hoogte van de eigen bijdrage een privacygevoelig gegeven. De eigen bijdrage moet in dat geval wellicht alsnog via de uitvoerder worden betaald.

1.2 Route II: eigen bijdrage via Uitvoerder

	Voordelen	Nadelen
Ouderperspectief	• Het maakt voor sommige ouders niets uit aan wie ze betalen. Als de relatie tussen PM'er, ouder en kind maar goed is	• Ouders krijgen meer met twee organisaties te maken: ze nemen een dienst af bij de KOO maar betalen bij de uitvoerder (naast contact en gegevensuitwisseling met de uitvoerder t.b.v. vaststelling van het recht op kinderopvangvergoeding). Bij extra diensten (bijv. muziekles), zullen ze deze separaat aan de KOO moeten betalen. Dat maakt het ingewikkelder voor de ouders. • Betaling aan uitvoerder i.p.v. KOO kan voor sommige ouders leiden tot afstandelijkheid en minder betrokkenheid bij de opvang. Mogelijk heeft dat ook gevolgen voor betaalgedrag/ mogelijk is er meer vertrouwen in betalen aan KOO. • Als je moeite hebt om de factuur te betalen, dan is afstand tussen ouder-uitvoerder veel groter dan tussen ouder-KOO. Drempel om deze problemen te bespreken met uitvoerder is mogelijk groter.
KOO perspectief	• De financiering van de kosten kinderopvang blijft voor de KOO via één bron lopen (eerst ouder, nu uitvoerder). • Uitvoeringslasten voor de KOO nemen af doordat de KOO geen inspanningen hoeft te verrichten voor het innen van de eigen bijdrage. Hierdoor kan relatie ouder-KOO zich uitsluitend richten op zorg kinderen.	• De KOO verliest de controle over de inning van de betaling voor de geleverde dienst, terwijl de privaatrechtelijke relatie tussen ouder en kinderopvangorganisatie blijft bestaan. De overheid komt tussen de ondernemer en de ouder in te staan. Debiteurenbeheer is cruciaal en een belangrijk uitwerkpunt. De uitvoerder moet tijdig de KOO hierover informeren, waarna de KOO eventueel met de uitvoerder kan handelen, anders kunnen er grote financiële problemen ontstaan bij KOO's.
Uitvoeringsaspecten	• De uitvoerder heeft actueel inzicht in of de eigen bijdrage is voldaan • Het risico op misbruik en oneigenlijk gebruik neemt (waarschijnlijk) af omdat samenspanning tussen ouder en houder van het kindercentrum wordt bemoeilijkt. • Ouders die bij meerdere KOO's hun factuur niet betalen, kunnen nu eerder worden gesignaleerd door de uitvoerder (waar dit voorheen niet kon). • Bijzonder beheer voor wanbetalende ouders kan uniform worden aangepakt	• Groter risico op fouten in transitie van huidig stelsel naar nieuw stelsel (omdat zowel overheidsvergoeding als eigen bijdrage een andere route gaan volgen). • Debiteurenrisico ligt in de nieuwe situatie bij de overheid, waardoor er in de uitvoering aan overheidszijde meer inspanningen moeten worden verricht om de ouderbijdrage binnen te krijgen. • Kosten en uitvoeringslasten van inning eigen bijdrage van de ouders zijn voor de uitvoerder mogelijk hoog in relatie tot het lage bedrag aan eigen bijdrage
Toekomst-bestendigheid stelsel	• Als kinderopvang op termijn gratis wordt, dan verdwijnt de eigen bijdrage. Dat is mogelijk in deze route. • Indien de vergoeding in de toekomst toch weer inkomensafhankelijk wordt, dan wordt de hoogte van de eigen bijdrage een privacygevoelig gegeven. De eigen bijdrage moet in dat geval via de uitvoerder worden betaald.	

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

TER VOORBEREIDING

[redacted]

Aan Minister van SZW

Datum
12 augustus 2022

nota

Vervolgoverleg ABDTOPConsult

Onze referentie
[redacted]

Opgesteld door
[redacted]

Tweede contactpersoon

Bijlage(n)
-

Aanleiding

Op 18 augustus heeft u een vervolgoverleg met [redacted] Shitrit van ABDTOPConsult over hun onderzoek naar de potentiële uitvoeringsorganisaties voor het nieuwe stelsel van financiering van kinderopvang. Zij zullen u aan de hand van een korte presentatie tussentijds bijpraten over de stand van zaken.

Kernpunten

Bij het overleg zijn de volgende personen aanwezig:
Vanuit ABDTOPConsult: [redacted] en [redacted]
Vanuit SZW: [redacted]

We stellen voor het overleg in twee delen te splitsen:
9.30-10.00 uur gesprek met ABDTOPConsult over stand van zaken
10.00-10.15 uur gesprek SZW intern over mogelijke vervolgstappen

<u>Stand van zaken</u>
Vooraf hebben we telefonisch gesproken met [redacted] over hun bevindingen tot nu toe. Dat heeft geleid tot het volgende beeld:

- Op uw verzoek is zowel gekeken naar bestaande uitvoeringsorganisaties, private organisaties en het oprichten van een nieuwe organisatie.
- De uitvoering beleggen bij een private organisatie kent juridisch en praktische haken en ogen, en leidt tot langdurige aanbesteding.
- De bestaande uitvoeringsorganisaties hebben allemaal met dezelfde uitdagingen te maken, waardoor zij afhoudend zijn. Dit heeft betrekking op:
    - verouderde ict systemen waar aandacht aan besteed moet worden;
    - arbeidsmarktproblemen;
    - volle agenda's / veel extra werk;
    - door ervaringen de afgelopen jaren sowieso terughoudender met het doen van beloftes omtrent oppakken nieuwe taken.
- Voor het oprichten van een nieuwe organisatie geldt dat zij tegen dezelfde problemen aanlopen als de huidige uitvoeringsorganisaties. Daar komt bij dat BZK geen voorstander is van het oprichten van een nieuwe uitvoeringsorganisatie.
- Bovenstaande in ogenschouw genomen, komt ABDTOPConsult vooralsnog tot de conclusie dat DUO de meest voor de hand liggende kandidaat is voor het

nieuwe stelsel van de kinderopvang. Hierbij zijn wel een paar kanttekeningen te plaatsen:

  - DUO geeft aan de voorkeur te hebben voor een scenario waarin wordt toegewerkt naar een stelsel met gratis kinderopvang al dan niet met lumpsum financiering omdat dit lijkt op de onderwijsfinanciering.
  - Bovendien heeft DUO aangegeven dat het innen van de eigen bijdrage van 5% voor hen problematisch is. Daarmee zouden zij alleen uitvoering kunnen geven aan het nieuwe stelsel als ervoor wordt gekozen om ouders de eigen bijdrage aan de kinderopvangorganisaties te laten betalen.
  - Daarnaast is OCW afhoudend om de uitvoering van het nieuwe stelsel bij DUO te beleggen.
- Naast een advies over de uitvoerder zal ABDTOPConsult ook ingaan op de haalbaarheid van de invoeringsdatum per 2025 en de publicatiedatum van het rapport zelf.

[redacted]

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

19/8 [redacted]

TER BESLISSING

[redacted]

Aan Minister van SZW

Datum
17 augustus 2022

nota

Budgettaire varianten stelselherziening kinderopvang

Onze referentie
[redacted]

Opgesteld door
[redacted]

Tweede contactpersoon
[redacted]

Bijlage(n)
0

Aanleiding

- Vanaf 2025 wordt het vergoedingspercentage voor de kinderopvang voor ouders met lage inkomens verlaagd van 96% naar 95%. Dit gaat ten koste van de toegankelijkheid voor een groep waar kinderopvang juist de grootste toegevoegde waarde voor heeft. Een verhoging van het percentage naar 96% draagt bij aan politieke en maatschappelijke draagvlak van het nieuwe stelsel.
- De verhoging naar 96% voor iedereen kost structureel 115 mln. In deze notitie hebben we 8 (dekkings)opties binnen en buiten de middelen voor kinderopvang uitgewerkt om dit probleem aan te pakken.
- [redacted]

Kern/advies

- We adviseren u om vast te houden aan de inkomensonafhankelijkheid van het nieuwe stelsel. Een vereenvoudiging van de voorwaarden van de financiering is cruciaal voor het succes van directe financiering. De Raad van State constateerde in haar advies bij het wetsvoorstel Directe Financiering 2018 dat een reductie van complexiteit alleen kan worden bereikt als ingeleverd wordt op de uitgangspunten van inkomensafhankelijkheid/gerichtheid en arbeidsparticipatie. Een inkomensafhankelijke bijdrage leidt tot onzekerheid voor ouders (terugvorderingen) en maakt de uitvoering (en zoektocht naar een uitvoerder) een stuk complexer.
- De opties waarbij dekking buiten KO wordt gevonden, voldoen aan deze voorwaarde. Het gaat dan om dekking binnen de brede budgettaire besluitvorming in augustus (optie 1), verhogen werkgeversbijdrage (optie 2) en additionele bezuiniging op de IACK (optie 3). Deze opties hebben – in deze volgorde – onze voorkeur. Wel zijn ze in strijd met de begrotingsregel over scheiding tussen inkomsten en uitgaven. Hiervoor is overleg met FIN nodig. Indien u onze voorkeur deelt, adviseren wij u dit punt deze augustusbesluitvorming te agenderen binnen de besluitvorming over koopkracht.
- We hebben ook gezocht naar dekkingsopties binnen KO-middelen waarbij we vasthouden aan inkomensonafhankelijkheid. Omdat deze opties de uitgavenkant van de begroting betreffen, zal dit moeten worden betrokken bij de voorjaarsbesluitvorming.

dat is iets anders gezegd dan gedaan

- Meest voor de hand liggende optie is om, als invoering van DF in 2025 niet haalbaar blijkt, de verhoging van het vergoedingspercentage naar 95% ook uit te stellen (optie 4). Dit levert incidenteel budgettaire ruimte op die mogelijk gedeeltelijk structureel ingezet kan worden voor verhoging naar 96% vanaf een later moment. Hiervoor is overleg met FIN nodig.
- Invoering van een vaste eigen bijdrage voor hoge inkomens (optie 5) en het geven van budget aan gemeentes voor lage inkomens (optie 6), leiden tot een inkomensonafhankelijk stelsel van directe financiering, maar maken het totale stelsel voor de eindgebruiker wel een stuk ingewikkelder en inkomensafhankelijk. Deze oplossingen staan wat ons betreft niet in verhouding tot de beperkte omvang van het probleem dat we willen oplossen.
- We hebben voor uw beeld ook enkele inkomensafhankelijke varianten uitgewerkt (opties 7 en 8).

[redacted]

Toelichting

[redacted]

Tabel 1: % ouders dat een tarief betaalt boven MUP

KO-vorm	nu	
Dagopvang	67	49
BSO	80	69
Gastouderopvang	61	37

2. De (dekkings)opties buiten KO

De onderstaande grafiek geeft de huidige toeslagenpercentages en de situatie zoals opgenomen in het CA weer. De lage inkomens gaan er op achteruit (de onderbroken grijze lijn onder de oranje en blauwe lijn). Met de dekkingsvarianten die in deze paragraaf zijn opgenomen kan het vergoedingspercentage voor iedereen naar 96% (gele onderbroken lijn) en gaat er niemand op achteruit in termen van vergoedingspercentage.

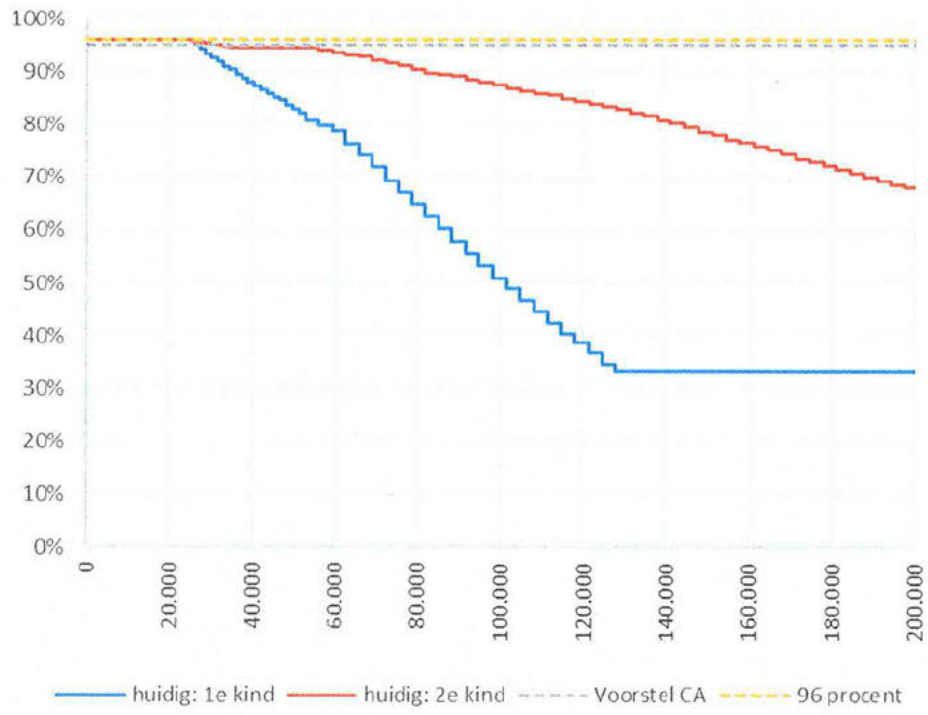

Grafiek 1: toeslagenpercentages in de huidige situatie, CA en bij 96%

Optie 1: augustusbesluitvorming 2022
Meenemen in de brede budgettaire discussie over koopkracht deze augustus. Maatregel past binnen een schuif van minder belasting op arbeid naar meer belasting op vermogen.

Optie 2: hogere werkgeversbijdrage

- Werkgevers dragen op dit moment via een premie over de loonsom bij aan de kosten van KO.
- Oorspronkelijk was het idee dat werkgevers, ouders en de overheid ieder 1/3 van de kosten voor kinderopvang zouden betalen. Dit is in de loop van de tijd

scheefgegroeid. In de onderstaande tabel is het aandeel in 2022 en 2027 (dus na verhoging naar 95%) aangegeven.

Tabel 2: aandeel bijdrage in kosten van kinderopvang, % van totale kosten

Bijdrage van	2022	2027
Rijk	46	74
Ouders	29	5
Werkevers	25	21
Totaal	**100**	**100**

- Om 115 mln. structureel op te halen moet de premie stijgen van 0,50% naar 0,55%.
- [redacted]
- Voordeel van deze benadering is dat het aandeel van werkgevers meer in lijn komt met de oorspronkelijke gedachte. Werkgevers profiteren ook van goede kinderopvang omdat het voor werknemers makkelijker maakt om arbeid en zorg te combineren. Werkgevers ervaren nu de gevolgen van de hoge personeelstekorten en hebben belang bij een financieel toegankelijke kinderopvang zonder wachtlijsten. Door de verhoging van de premie dragen ze daaraan bij.
- Nadeel is dat hogere uitgaven worden betaald met hogere belastingen op arbeid (en dus in strijd met de begrotingsregels) en hogere belasting heeft een negatief effect op arbeidsvraag.

Optie 3: snellere alternatieve afbouw IACK

- In het coalitieakkoord is opgenomen dat de IACK vanaf 2025 wordt afgeschaft voor nieuwe gevallen. Bestaande gevallen (ouders van kinderen geboren op of voor 31 december 2024) behouden daardoor recht op IACK tot het jongste kind 12 wordt. Nieuwe gevallen (ouders van kinderen die in 2025 of later worden geboren) komen niet meer in aanmerking voor IACK.
- Door de afbouw van de IACK anders vorm te geven kan (incidenteel) geld worden opgehaald voor de ondersteuning van lagere inkomens. We denken aan verschillende alternatieven:
  - Afbouwperiode verkorten: De afbouwperiode zou kunnen worden verkort van 12 jaar naar bijvoorbeeld 6 jaar. Ouders houden dan niet t/m 2036 recht op IACK, maar uiterlijk t/m 2030. In aanvulling daarop is het mogelijk om ook nieuwe gevallen recht te geven op IACK (in afwijking van de plannen uit het CA). Alternatieve afbouw levert dan minder geld op, maar kan als eerlijker worden ervaren.
  - Stapsgewijze verlaging criterium leeftijd jongste kind: Alternatieve afbouw is ook mogelijk door stapsgewijs de maximumleeftijd van het jongste kind te verlagen. Ouders hebben dan bijvoorbeeld vanaf 2025 alleen recht op IACK als hun jongste kind niet ouder is dan 8 jaar, en elke X jaar wordt de maximumleeftijd in stappen verlaagd tot 0. Ook bij deze route is het mogelijk om ook nieuwe gevallen recht te geven op IACK.
- Als IACK-gelden worden ingezet voor dit doel, dan moet nog wel overleg plaatsvinden met FIN, omdat de begrotingsregels niet toestaan om incidenteel geld in te zetten voor een structurele uitgave. Daarnaast is fiscaal FIN ook beleidsverantwoordelijk voor de IACK. Soms is het mogelijk om hiervan af te wijken, bijvoorbeeld door eenmalig veel geld ten gunste van het saldo te laten komen om vervolgens structureel beperkt hogere uitgaven te financieren. Eerder is hiervoor wel eens een factor van minimaal 15:1 gebruikt (in dit

geval zou er dus ruim 1,7 miljard euro moeten worden vrijgemaakt voor saldoverbetering).

Tabel 2: Indicatie van de incidentele budgettaire opbrengst varianten IACK*

Variant	opbrengst
Afbouw in 6 jaar (alleen bestaande gevallen)	€ 3,5 miljard
Afbouw in 6 jaar (bestaande + nieuwe gevallen)	€ 1,5 miljard
Afbouw in 4 jaar (alleen bestaande gevallen)	€ 6 miljard
Afbouw in 4 jaar (bestaande + nieuwe gevallen)	€ 5 miljard
Stapsgewijze verlaging criterium leeftijd jongste kind	€ 3 tot 6 miljard

*Bedragen zijn op basis van eigen berekeningen en indicatief, bedoeld om een eerste beeld te geven. We hebben de getallen nog niet geverifieerd bij FIN.

- N.B. FIN koerst erop om de afschaffing van de IACK (conform afbouwpad CA) vast te leggen in het Belastingplan 2023. Indien u wilt inzetten op een alternatief afbouwpad van de IACK, dan moet dat ofwel in augustus worden besloten, ofwel in het Belastingplan voor 2024 of 2025. In het eerste geval moet eerst bij de Belastingdienst worden geverifieerd of dat nog uitvoerbaar is.
- We kunnen ons voorstellen dat het kabinet deze augustusronde nog niet gaat besluiten over de IACK, gelet op de veelheid aan andere wensen/problemen die er al ligt, in combinatie met de relatief lange tijdshorizon (afschaffing IACK is pas gepland vanaf 2025).
- Een mogelijke oplossing hiervoor kan zijn dat u in augustus alvast aangeeft dat u op later moment wilt praten over een alternatief afbouwpad van de IACK, zodat u alvast een haakje heeft om hier later op terug te komen.

3. De (dekkings)opties binnen KO

3.1 Opties waarbij DF inkomensonafhankelijk blijft

Optie 4: uitstel van hogere vergoeding in ruil van structurele verhoging

- Als uit het ABD-onderzoek blijkt dat invoering van directe financiering niet haalbaar is in 2025 dan kan ervoor worden gekozen om de verhoging van het vergoedingspercentage ook uit te stellen.
- Hierdoor komt incidenteel geld beschikbaar (max. € 2,4 mld. bij volledig uitstel met 1 jaar). Met FIN kan worden besproken of (een deel van) dit geld kan worden ingezet voor structurele maatregelen zoals de verhoging naar 96%.
- Het is ook mogelijk de hervorming stapsgewijs in te voeren, bijvoorbeeld door in 2025 een eerste verhoging in de toeslagpercentages door te voeren en vanaf 2026 de stap naar een inkomensonafhankelijke vergoeding van 96% voor alle huishoudens te zetten. In dat geval doe je eerder al iets voor ouders, maar komen er ook minder incidentele middelen beschikbaar, wat het waarschijnlijk lastiger maakt om er met FIN uit te komen.

Optie 5: invoeren vaste eigen bijdrage voor hogere inkomens

- In deze dekkingsoptie komt er een vaste eigen bijdrage voor hogere inkomens. Om het eenvoudig te houden gaan we ervan uit dat de eigen bijdrage onafhankelijk is van de hoogte van het gebruik en onafhankelijk van het aantal kinderen. Er is uitgegaan van een bedrag van € 30 per gezin per maand.
- Als deze eigen bijdrage wordt ingevoerd voor mensen met een inkomen hoger dan circa € 100.000 kan het vergoedingspercentage naar 96% voor iedereen.

- [redacted]
- Voordeel is dat we vasthouden aan inkomensonafhankelijk stelsel voor directe financiering. Hier staat tegenover dat het totale stelsel voor de eindgebruiker wel stuk ingewikkelder en inkomensafhankelijk wordt. Bovendien worden de kosten van de verhoging opgebracht door hoge inkomens die het meest profiteren van de invoering van het nieuwe stelsel.
- Nadeel is dat mensen met laag gebruik en/of weinig kinderen op de opvang relatief meer eigen bijdrage betalen. Ouders met een (zeer) laag gebruik (minder dan circa 5 uur kinderopvang per maand) betalen in deze variant meer eigen bijdrage dan dat ze aan KOT zouden ontvangen (minder dan € 30 per maand). Voor deze ouders wordt het dus voordeliger om geen KOT aan te vragen. Het gaat in de budgetneutrale variant om enkele honderden huishoudens. In de besparingsvariant is het voor circa 1.000 huishoudens gunstiger om vanwege de vaste eigen bijdrage geen KOT aan te vragen. Aandachtspunt is de uitvoerbaarheid van deze optie in het nieuwe stelsel. Dit moet verder worden uitgezocht.

Optie 6: budget vrij maken voor gemeenten voor mensen met lage inkomens

- Als het vaste vergoedingspercentage op 95% wordt vastgesteld en gemeenten budget krijgen om ervoor te zorgen dat huishoudens met de laagste inkomens er niet op achteruit gaan, dan komen de meerkosten qua orde van grootte uit op circa 10 mln.
- De meerkosten zijn beperkt doordat een het een relatief kleine groep is die gecompenseerd hoeft te worden, voor maximaal 1% van de opvangkosten. Hier zijn echter de uitvoeringskosten niet in meegenomen, en is afhankelijk van overleg met de gemeenten.
- Om 10 mln. te dekken kan het vergoedingspercentage op 94,9% worden gezet.
- Dit betekent wel een extra uitvoeringstaak (en uitvoeringskosten) voor de gemeenten en is nader overleg met ze nodig. Gemeenten kunnen dit ervaren als dat het rijk de problemen bij ze neerlegt. Er zullen waarschijnlijk ook verschillen tussen gemeenten ontstaan. Dit maakt het stelsel van kindregelingen bovendien nog complexer. Naast reeds bestaande landelijke regelingen, en gemeentelijke voorzieningen (peuteraanbod, VE, SMI) komt er dan nog een derde instrument.

3.2 Opties waarbij DF inkomensafhankelijk wordt

Voor de uitvoerbaarheid van directe financiering is het van belang om de voorwaarden voor de financiering zo eenvoudig mogelijk te houden. Door toch een inkomensafhankelijke staffel in te voeren zouden we afwijken van het CA en de complexiteit sterk verhogen. Een inkomensafhankelijke bijdrage maakt de uitvoering (en zoektocht naar een uitvoerder) een stuk complexer.

Optie 7: loslaten inkomensonafhankelijkheid: lagere vergoeding bij hoger inkomen

- In deze dekkingsoptie krijgen gezinnen met een inkomen tot € 100.000 96% en dat wordt betaald door lagere vergoeding vanaf € 100.000. De grens van € 100.000 is willekeurig gekozen.
- Het vergoedingspercentage boven die grens komt dan uit op 92,4%. Dat betekent dat mensen rond de inkomensgrens te maken kunnen hebben met een lagere vergoeding/terugvorderingen als het inkomen verandert. Voor een gezin met twee kinderen (1 in BSO en 1 op KDV) kan dat oplopen tot € 500

per jaar. Deze terugvorderingen treffen dan wel alleen de huishoudens met hoge inkomens.

- [redacted]

Grafiek 2: toeslagenpercentages in de huidige situatie vergeleken met optie 7

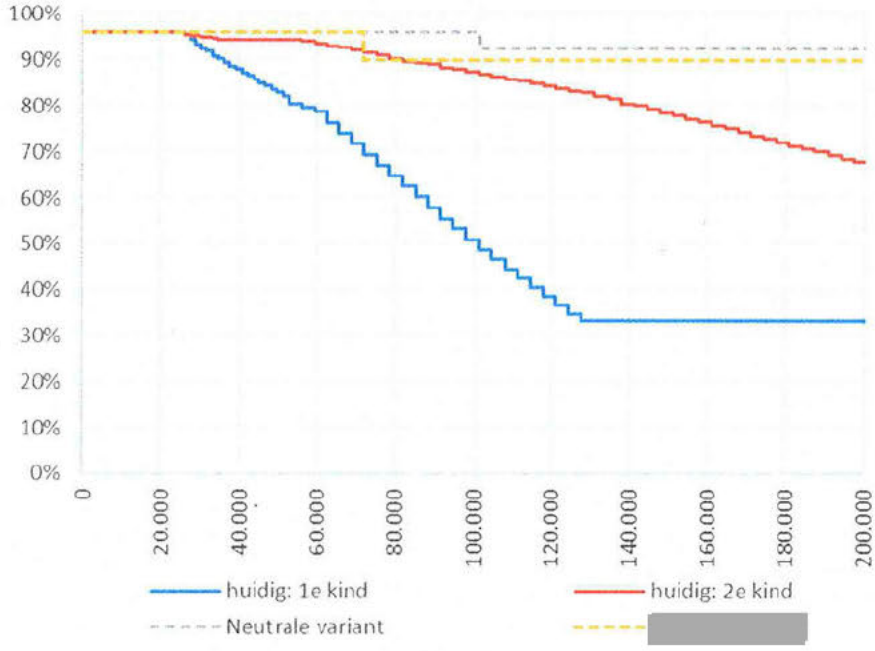

Optie 8: loslaten inkomensonafhankelijkheid: drie categorieën

- Om de inkomenseffecten/terugvordering in omvang te beperken zou je meerdere staffels kunnen invoeren. Nadeel van deze variant is dat er op meerdere momenten in het inkomenstraject mensen worden geconfronteerd met lagere vergoeding.
- Er zijn meerdere varianten mogelijk met verschillende inkomensgrenzen. In de onderstaande grafiek zijn twee varianten opgenomen waarbij we voor de keuze van inkomensgrenzen hebben aangesloten bij de inkomensgrenzen van de huidige toeslagtabellen: 1 budgetneutrale variant en [redacted]

Grafiek 3: toeslagenpercentages in de huidige situatie vergeleken met optie 8

Datum
17 augustus 2022

Onze referentie
[redacted]

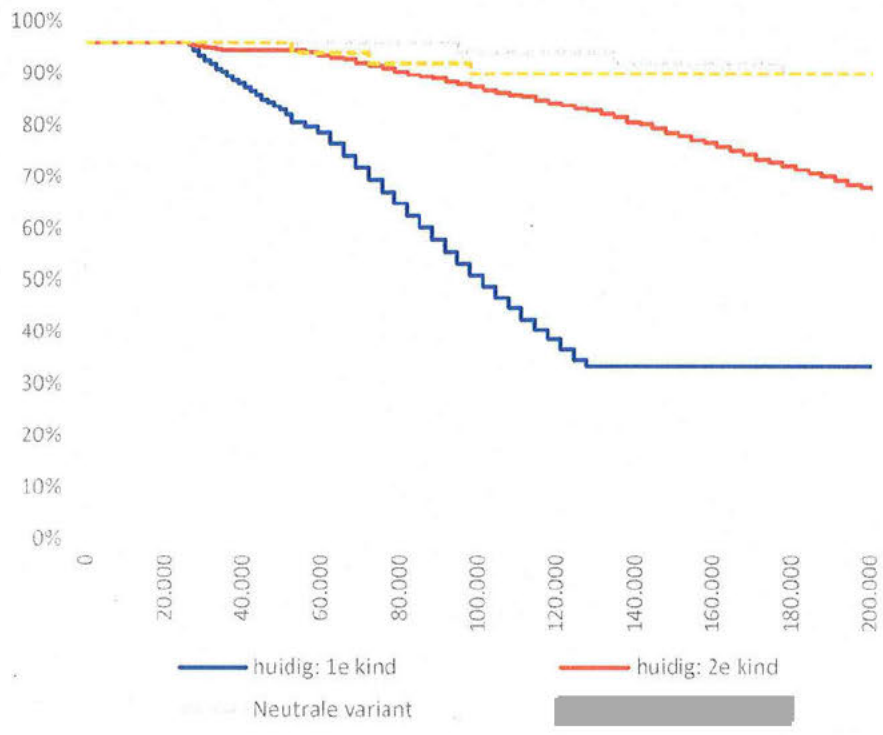

[redacted]

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

[redacted]

TER BESLISSING

[redacted]

Aan Minister van SZW

Datum
24 augustus 2022

nota

Proces selectie uitvoerder en concept kamerbrief stelselherziening kinderopvang

Onze referentie
[redacted]

Opgesteld door
[redacted]

Tweede contactpersoon
[redacted]

Uiterlijk bij
26 augustus 2022

Bijlage(n)
1

Aanleiding

- Op 5 oktober is het commissiedebat kinderopvang gepland. Voorafgaand aan dit debat stuurt u een voortgangsbrief over de stelselwijziging naar de Tweede Kamer.
- Het onderzoek van ABDTOPConsult naar de potentiële uitvoeringsorganisaties voor het nieuwe stelsel is in de afrondende fase. Op 18 augustus jl. heeft ABDTOPConsult de voorlopige bevindingen van hun onderzoek aan u gepresenteerd. De ABDTOPConsult geeft aan naar verwachting het rapport in de tweede helft van september op te leveren.
- In dit gesprek zijn een aantal punten aan de orde geweest die we mee hebben genomen in de uitwerking van de brief. In deze nota zetten we uiteen hoe we deze punten hebben verwerkt. Tijdens uw PO met directeur KO (DGW schuift ook aan) op maandag 29 augustus gaan we hierover met u in gesprek.

Geadviseerd besluit

- We ontvangen graag uw reactie op de concept kamerbrief. Zie bijlage 1.
- We adviseren u akkoord te gaan met het voorstel om in de Kamerbrief een richting te schetsen voor de beleidskaders, maar daarbij geen definitieve inrichtingskeuzes te maken. Om een werkbaar stelsel te maken, is het van belang deze na overleg met de uitvoerder en het veld pas definitief te maken.
- U heeft aangegeven in de kamerbrief ook de uitvoerder van het nieuwe stelsel bekend te willen maken. Gelet op het geplande commissiedebat en de noodzaak voor een ordentelijk proces bij deze impactvolle keuze, is dit voornemen te ambitieus en niet haalbaar. We zien twee mogelijke opties: 1) uitstel van het commissiedebat waardoor we de brief later kunnen verzenden, of 2) bij geen uitstel commissiedebat: in de kamerbrief wel een richting schetsen voor het beleidskader maar nog geen keuze voor de uitvoerder maken. In geval van optie 2 kunt u dan zo snel als mogelijk is via een ordentelijk proces in een volgende brief in reactie op het rapport van ABDTOPConsult de uitvoerder bekend maken. We bespreken deze opties met u tijdens uw PO met directeur KO maandag 29 augustus. In de tussentijd kunnen we in elk geval het gesprek met OCW en DUO voortzetten.
- Voor de voorliggende brief zijn we vooralsnog uitgegaan van optie 2.

Kernpunten
We gaan achtereenvolgens in op 1) het proces tot aan het commissiedebat in relatie tot de keuze voor de uitvoerder en 2) een aantal inhoudelijke keuzes en vraagstukken.

1) Proces tot commissiedebat in relatie tot keuze uitvoerder

Naar onze mening is het te ambitieus en onhaalbaar om voor het commissiedebat van 5 oktober al een keuze voor de uitvoerder te maken. Hiervoor is het namelijk nodig om de volgende stappen te zetten:

a) Instemming DUO en OCW (of in ieder geval de intentie om met elkaar te bezien onder welke voorwaarde DUO de uitvoerder kan worden)
b) Gesprek met Toeslagen over de keuze voor DUO. Het gaat om de banen van veel mensen bij Toeslagen, en ook om de continuïteit in de uitvoering van het huidige stelsel de komende jaren.
c) Ordentelijk proces via Ministerraad waarin we reactie geven op het rapport van ABDTOPConsult en keuze voor de uitvoerder bekend maken.

nieuwe 2ko?

Daarnaast is het van belang dat we een gedegen proces inrichten om de veldpartijen te betrekken. In de TK is hierover ook de motie Van den Hil/Ceder aangenomen. Op 5 september hebben we een eerste gesprek met de sector hierover.

Hieronder gaan we in op waar we op dit moment staan met bovengenoemde stappen.

Ad a) instemming DUO en OCW

In het overleg met ABDTOPConsult hebben zij aangegeven dat geen enkele uitvoeringsorganisatie staat te springen. De voorkeur van ABDTOPConsult gaat uit naar DUO om uitvoering te geven aan het nieuwe stelsel. Inmiddels is er op 24 augustus een gesprek geweest tussen DGW en SG OCW. Uitkomst van dit gesprek is dat de SG OCW vooral knelpunten ziet t.a.v. het personeelstekort en de staat van de systemen en daarmee de continuïteit van de uitvoering van het huidige takenpakket, maar de deur niet definitief heeft dichtgegooid. Op 7 september is er nog een bijeenkomst van ABDTOPConsult met een groep uitvoerders. OCW wil dit overleg graag afwachten en is bereid daarna opnieuw het gesprek aan te gaan.

Ad b) Gesprek met Toeslagen

Het voorstel is om dit gesprek zowel bestuurlijk als ambtelijk te voeren. Dit kan echter pas plaatsvinden nadat er met DUO en OCW tot een afspraak is gekomen en het ABD rapport beschikbaar is. Er heeft dus op dit moment nog geen gesprek met Toeslagen plaatsgevonden.

bespr leidsm

Ad c) Ordentelijke proces via Ministerraad

Om de keuze voor de uitvoerder te kunnen communiceren aan de Tweede Kamer is een ordentelijk proces via de Ministerraad noodzakelijk. Dat kan pas in gang gezet worden nadat voorgaande stappen (afspraak met DUO en OCW en gesprek

met Toeslagen) zijn gezet. Daarnaast is het nodig dat ABDTOPConsult hun rapport hebben opgeleverd. We verwachten dit rapport tweede helft september.

Om de brief tijdig uit te kunnen sturen voor het commissiedebat op 5 oktober moet deze op 9 september worden aangeleverd voor de CWIZO (zie onderstaand schema met het tijdspad). Het is niet haalbaar om vóór 9 september al tot afspraken met DUO en OCW te komen. Bovendien is het rapport van ABDTOPConsult ook niet voor deze datum beschikbaar.

En dus? Duidelijker?

2) Inhoudelijke keuzes en vraagstukken

In uw gesprek met ABDTOP op 18 augustus zijn een aantal punten aan de orde geweest die ofwel een plek in de brief hebben gekregen ofwel waar we nadere informatie over hebben opgehaald. Het gaat om de volgende punten:

a) Eerste uitwerking beleidskaders
b) Onderzoeken optie oprichten nieuwe uitvoeringsorganisatie
c) Uitvoeringskosten in relatie tot verhogen vergoeding naar 100%

Ad a) eerste uitwerking beleidskaders

ABDTOPConsult heeft in hun presentatie over de eerste bevindingen van hun onderzoek aangegeven dat alle uitvoerders meer willen weten over de beleidskaders voordat zij eventueel een offerte kunnen uitbrengen: er zijn nog veel vragen te beantwoorden die van grote invloed zijn op invloed zijn op de uitvoering. Vanuit beleid denken we echter dat het van belang is om de beleidskaders in samenspraak met de uitvoerder en het veld te maken. Daar zit spanning op. U heeft aangegeven niet vast te willen komen zitten in dit 'kip-ei' probleem en daarom nu al meer invulling te willen geven aan de beleidskaders. In de kamerbrief hebben we op basis van informatie van de ABD een eerste invulling gegeven aan een aantal voor de uitvoeringsorganisaties belangrijke beleidskaders, te weten:

advies was in parallel

1. Hoeveel uren opvang komen in aanmerking voor een vergoeding?
2. Wie gaat de eigen bijdrage innen?
3. Hoe wordt het recht op vergoeding vastgesteld (verdwijnt de voorschotsystematiek)?
4. Blijft het betalen van de eigen bijdrage door de ouder een voorwaarde voor het recht op vergoeding?
5. Op basis van welke gegevens wordt de vergoeding aan de kinderopvangorganisaties uitgekeerd?
6. Hoe wordt de relatie tussen uitvoeringsorganisatie, kinderopvangorganisaties en ouders vormgegeven (hoe en waar liggen verantwoordelijkheden en risico's)?

Voor deze beleidskaders benoemt u in de brief de opties die er zijn en geeft u aan wat vanuit beleidsmatig perspectief de voorkeursrichting is. U maakt hierbij geen definitieve keuzes, maar geeft aan deze keuzes te maken na overleg met de uitvoerder en het veld. Wellicht ten overvloede merken wij op dat de beleidskaders op genoemde punten op hoofdlijnen zijn en dat er bij de verdere uitwerking nog veel vervolgvragen gaan opkomen.

Voor de kaders 3 en 4 geldt dat in de brief de budgettaire inpasbaarheid als voorwaarde wordt genoemd. Er is echter een grote kans dat bepaalde keuzes bij kaders 3 en 4 (arbeidseis vooraf vaststellen resp. betaling eigen bijdrage als voorwaarde loslaten) budgettaire effecten hebben waardoor deze passages in een later stadium aangepast moeten worden (er is immers geen dekking voor).

Ad b) oprichten nieuwe uitvoeringsorganisatie

Op uw verzoek werken we parallel aan het traject rond DUO de optie "oprichten nieuwe organisatie" verder uit om goed zicht te krijgen op de voor- en nadelen.

In zijn algemeenheid geldt dat bij het oprichten van een nieuwe uitvoeringsorganisatie deze organisatie gelijksoortige problemen zal ervaren als bestaande organisaties, zoals het personeelstekort. De winst zal vooral zitten in het ontbreken van legacy problematiek en meer flexibiliteit in de opzet van de organisatie. Nadelen zijn dat er een nieuw ict systeem moet worden opgebouwd, verlies van tijd door het volledig opzetten van een nieuwe organisatie inclusief infrastructuur en een minder ervaren uitvoerdersperspectief bij de inrichting van het stelsel (risico op problemen in de uitvoering mogelijk groter). Bovendien is het kabinetsbeleid om terughoudend met de oprichting van nieuwe zbo's om te gaan.

Een recent voorbeeld van de oprichting van een zbo is de casus rond de verplichte certificering voor uitzendbureaus. In vergelijking met de stelselherziening is er in deze casus geen sprake van financiële stromen tussen private organisaties en de zbo wat de uitvoering eenvoudiger maakt (ten opzichte van 5,5 miljard in het kinderopvang stelsel in 2025). Invoering van het certificeringsstelsel is per 2025 terwijl er al een wetsvoorstel ligt. Dit geeft aan dat de oprichting van een zbo veel tijd kost, wat zich lastig verhoudt tot de ambitieuze planning van dit traject.

Ad c) Uitvoeringskosten in relatie tot verhogen vergoeding naar 100%

In gesprek met ABDTOPConsult is door hen benoemd dat een verhoging van de overheidsvergoeding naar 100% ongeveer evenveel kost als de uitvoeringslasten voor het innen van de eigen bijdrage. Van ABD hebben we hiervan geen onderbouwing ontvangen. Hieronder schetsen we waarom deze beredenering niet kan kloppen.

Het verhogen van de vergoeding naar 100% kost ongeveer €0,6 mld. Om dit in perspectief te plaatsen:

- De jaarlijkse lasten van DUO (voor uitvoering van alle taken) zijn voor de jaren 2019 tot en met 2025 begroot op 319 tot 336 miljoen euro per jaar
- De apparaatskosten voor Toeslagen in 2021 (inclusief hersteloperatie) zijn jaarlijks 191 miljoen euro

De structurele kosten voor een verhoging van 95% naar 100% zijn daarmee hoger dan de totale apparaatskosten voor DUO en Toeslagen bij elkaar. Daar komt nog bij dat er grote vraagtekens zijn rond de extra kosten van het innen van de eigen bijdrage van 5%. Voor zover wij weten hebben de uitvoerders geen inschatting gegeven van de incidentele en structurele kosten die hierbij komen kijken. Daarnaast geeft u in de brief aan dat betaling van de eigen bijdrage aan

de kinderopvangorganisaties de voorkeursoptie is (in plaats van aan de uitvoerder), wat betekent dat er helemaal geen extra uitvoeringskosten zijn.

Datum
24 augustus 2022

Onze referentie

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie
1	Concept kamerbrief stelselherziening kinderopvang	Graag uw reactie

[redacted]

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

[redacted]

8/9

- Mooi brief geworden !!
- Nu telefonisch opm
- Wel graag nog goed lezen op spelling

Aan Minister van SZW

nota

Aanleveren CWIZO: Kamerbrief stelselherziening kinderopvang

- Dus nu ABDTOP. Mail aan hem houden ...

TER BESLISSING

[redacted]

Datum
7 september 2022

Onze referentie
[redacted]

Opgesteld door
[redacted]

Tweede contactpersoon
[redacted]

Uiterlijk bij
8 september 2022

Bijlage(n)
3

Aanleiding

- Op 12 oktober is het commissiedebat kinderopvang gepland. Voorafgaand aan dit debat (verzending is voorzien op 30 september) stuurt u een Kamerbrief over de stelselwijziging naar de Tweede Kamer.
- Op 30 augustus is een concept van de brief met u besproken tijdens het PO met de directie KO.
- Op basis van uw reactie en afstemming met het ministerie van Financiën (FIN), Toeslagen en het ministerie van OCW hebben we de brief herschreven. We leggen u hierbij de nieuwe versie voor. Deze versie is bedoeld om te agenderen in de CWIZO van maandag 19 september. Stukken hiervoor dienen 9 september aangeleverd te worden.
- Daarom ontvangen wij uw reactie graag uiterlijk 9 september.

Geadviseerd besluit

- We adviseren u om in te stemmen om deze versie van de Kamerbrief te agenderen in de CWIZO van 19 september.

Kernpunten

- In deze Kamerbrief wordt de Kamer meegenomen in de stappen die sinds de Kamerbrief van 15 april jl. en het commissiedebat van 21 april jl. zijn gezet ten behoeve van de stelselwijziging
- U gaat in op de doelstellingen die het kabinet met de stelselherziening nastreeft.
- Daarna worden aan de hand van een *roadmap* de belangrijkste stappen en mijlpalen inzichtelijk gemaakt. Hierbij geeft u ook aan dat het onderzoek van ABDTOPConsult is afgerond (op moment van verzending) en dat u op basis van deze bevindingen in gesprek gaat met de potentiële uitvoerder om tot afspraken te komen en de Kamer zo snel mogelijk over de uitkomsten informeert.
- Vervolgens gaat u in op de beleidskaders en zet u in de brief voor zes vraagstukken een eerste indicatieve denkrichting uiteen. Dit zijn uitwerkingsvragen die door de verschillende uitvoerders bij ABDTOPConsult naar voren zijn gebracht:
  1) hoeveel uren opvang komen in aanmerking voor vergoeding

2) op basis van welke gegevens wordt de vergoeding aan de kinderopvangorganisaties uitgekeerd?
3) wie gaat de eigen bijdrage innen?
4) hoe wordt het recht op vergoeding vastgesteld (verdwijnt de voorschotsystematiek)?
5) is het betalen van een eigen bijdrage door de ouder een voorwaarde voor het uitbetalen recht op vergoeding?
6) hoe wordt de relatie tussen uitvoeringsorganisatie, kinderopvangorganisaties en ouders vormgegeven?

- U geeft in de brief richting op deze vragen voor verdere uitwerking met veld en beoogd uitvoerder, maar laat wel ruimte om de uiteindelijke keuze samen met veld, uitvoerder en Kamer te maken. Daarbij speelt ook dat een aantal beleidskaders mogelijk budgettaire gevolgen hebben die nog goed in kaart moeten worden gebracht (FIN/IRF).
- Aanvullend worden de vragen m.b.t. financiering van gastouderopvang en de verhouding met gemeentelijke regelingen rond kinderopvang benoemd.
- Tevens komt aan bod hoe in de verdere uitwerking van de stelselherziening de samenwerking met het veld en de uitvoering vorm krijgt.
- Ten slotte wordt een update gegeven over de aandachtspunten en dilemma's die in de verzamelbrief kinderopvang van 15 april jl. met de Kamer zijn gedeeld, waaronder de kosten voor huishoudens met een laag inkomen. Daarbij benoemt u het kabinetsbesluit om het vergoedingspercentage te verhogen van 95% (uit coalitieakkoord) naar 96%.

Aanpassingen in de brief ten opzichte van vorige versie
In de bijlage vindt u een nieuwe versie van de brief, waarin met track changes de wijzigingen ten opzichte van de vorige versie zichtbaar zijn. De belangrijkste wijzigingen hebben betrekking op:

- Op uw verzoek is aan het begin van de brief een alinea met visie toegevoegd.
- Er is een passage toegevoegd met alle acties die u al in gang heeft gezet dan wel heeft geregeld sinds uw aantreden (loslaten koppeling gewerkte uren, beleidskaders voor nieuwe stelsel uitgewerkt, opdracht onderzoek ABD).
- Augustusbesluitvorming omtrent verhogen van de vergoeding naar 96% is verwerkt in de brief.
- Op verzoek van FIN is een blokje over risico's van fraude en misbruik en oneigenlijk gebruik toegevoegd.
- In de brief wordt nadrukkelijker ingegaan op het kip-ei probleem dat de uitwerking van deze vraagstukken idealiter plaatsvindt na de keuze voor de uitvoerder. Vanwege de ambitieuze planning worden parallel aan het proces rond selectie van de uitvoerder echter al zoveel mogelijk inhoudelijke voorbereidingen getroffen. Bovendien is het voor de potentiële uitvoerder van belang om een beeld te hebben van de beleidskaders om de uitvoerbaarheid voor hun organisaties in te kunnen schatten.
- Op het punt van de uitwerkingsvraag 'voorwaarde betalen eigen bijdrage' is de tekst in de brief neutraler geformuleerd. De voor- en nadelen zijn meer in balans gebracht. Hierdoor kan uit de tekst geen impliciete voorkeur voor het loslaten van de voorwaarde betalen eigen bijdrage voor het recht op vergoeding worden afgeleid. Dit punt ligt zowel bij FEZ als bij FIN gevoelig omdat onduidelijk is wat budgettaire consequenties zijn en of dit misbruik en oneigenlijk gebruik in de hand werkt.

Datum
7 september 2022

Onze referentie

Afstemming met Financiën

- Op bovenstaande punten hebben we FIN tegemoet kunnen komen. Zij leggen een nieuwe versie van de brief tegelijkertijd met CWIZO vast voor aan de staatssecretaris Toeslagen.

Onderzoek ABDTOPConsult

- Het onderzoek van ABDTOPConsult is nog niet gereed op moment dat de brief wordt aangeleverd voor de CWIZO. We verwachten het rapport de tweede helft van september te ontvangen. Dit is te laat om in de brief nog inhoudelijk in te gaan op de keuze voor een uitvoerder, gezien het ordentelijke proces wat nodig is bij deze impactvolle keuze.
- Daarom geven we in de brief aan dat het onderzoek van ABDTOPConsult inmiddels is afgerond (op moment van verzending) en dat u op basis van deze bevindingen in gesprek gaat met de potentiële uitvoerder om tot afspraken te komen. U geeft aan de Kamer zo snel mogelijk over de uitkomsten hiervan te informeren.
- We adviseren u deze Kamerbrief na behandeling in MR van 30 september sowieso te verzenden, ook indien het commissiedebat zou worden uitgesteld naar november. Hiermee voorkomt u dat u lange tijd geen voortgang meldt aan de Kamer, en laat u zien dat u parallel in de selectie van de uitvoerder stappen aan het zetten bent. U kunt in dat geval kort na verzending van deze brief een nieuwe Kamerbrief versturen over de uitvoerder.

Openbaarmaking

- In het kader van actieve openbaarmaking zullen de relevante beslisnota's tegelijkertijd met verzending van de brief aan de TK openbaar gemaakt worden. Deze beslisnota's worden aan u aangeboden tegelijkertijd met de definitieve versie van de Kamerbrief.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie
1	Kamerbrief stelselherziening kinderopvang - CWIZO versie	Ter akkoord MSZW
2	Bijlage 1 bij Kamerbrief: Beleidstheorie stelselherziening	Ter akkoord MSZW
3	Bijlage 2 bij Kamerbrief: Roadmap stelselherziening	Ter akkoord MSZW
4	Brief met wijzigingen t.o.v. vorige versie	Ter informatie

[redacted]

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

[redacted]

19/9

TER VOORBEREIDING

[redacted]

Aan Minister van SZW

Datum
18 september 2022

Onze referentie
[redacted]

Opgesteld door
[redacted]

Tweede contactpersoon

Uiterlijk bij
18 september 2022

Bijlage(n)
1

nota

Rapport ABDTOPconsult verkenning potentiële uitvoerders kinderopvangstelsel

Aanleiding

Hierbij sturen we u het ABD-rapport met een verkenning naar een geschikte uitvoerder voor het nieuwe kinderopvangstelsel. Alleen SZW heeft dit definitieve rapport ontvangen. Graag bespreken wij het ABD-rapport en ons advies tijdens het tweewekelijks overleg met de directie KO op maandag 19 september.

Advies

We adviseren het volgende proces:

- Presentatie door ABDTOPconsult aan u in aanwezigheid van de ambtelijke leiding van de uitvoeringsorganisaties die mogelijk betrokken worden bij een greenfield benadering (DUO, Toeslagen, UWV en SVB).
- Hoogambtelijk overleg (SGSZW, SGOCW, DGDUO, DGWerk en dKO) gevolgd door politiek overleg (MSZW, MOCW, StasToeslagen) om afspraken te maken over de uitvoerder.
- Deze afspraken vastleggen in de Kamerbrief over stelselherziening t.b.v. bespreking in de RWIZO van 4 oktober. MR-behandeling op 7 oktober. Commissiedebat 12 oktober.

Inhoudelijk adviseren wij de volgende lijn:

- Onze voorkeur is om de uitvoering bij DUO te beleggen. Dit is in lijn met het advies van de ABD.
  - Het dilemma waar we tegenaan lopen is dat DUO aangeeft dat de regeling dan sterk moet worden vereenvoudigd door zoveel mogelijk aan te sluiten bij de financiering van het onderwijs. Het gaat dan vooral om het afschaffen van de arbeidseis en de eigen bijdrage.
  - Dit begrijpen wij vanuit het oogpunt van uitvoering. Tegelijkertijd is dit niet in lijn met het coalitieakkoord; hier zijn geen financiële middelen voor gereserveerd.
  - Bovendien kampt de sector nu al met personeelstekorten. Verdere vraagstimulering - door het afschaffen van de arbeidseis - kan op de middellange termijn niet worden opgevangen door de sector.
  - In de concept-Kamerbrief geven we zo veel mogelijk richting aan het nieuwe stelsel, waarbij ons doel steeds is om binnen de contouren van het coalitieakkoord de nieuwe regeling zo eenvoudig mogelijk te maken zodat de betrouwbaarheid en voorspelbaarheid voor de ouders toeneemt.
  - Mogelijk kunnen wij samen met uitvoerder en sector verschillende scenario's voor bijvoorbeeld de invulling van de arbeidseis uitwerken. Van de huidige fijnmazige voorwaarde naar een meer grofmazige, betjer

Dat is niet in lijn met CA & ook politiek niet wenselijk

↓ dat kan, zolang arbeidseis wel gewoon mogelijk blijft bestaan

uitvoerbare voorwaarde. De afruil tussen gericht beleid en uitvoerbaarheid kan dan uiteindelijk terug worden gelegd bij de politiek.

- Mocht DUO niet haalbaar zijn dan adviseren wij om in te zetten op uitvoering door Toeslagen. Zij hebben de benodigde ervaring en expertise.
  - Wat ons betreft kan imagoschade geen hard uitsluitingscriterium zijn.
  - Tegelijkertijd geven zij aan dat 2026 ook mogelijk te ambitieus is.
  - Overigens geven alle uitvoerders aan dat 2025 niet haalbaar is.
- Mochten DUO en Toeslagen niet haalbaar blijken dan is de greenfieldbenadering interessant. Dit voorstel komt van de uitvoerders. Het idee hierbij is dat de kennis en ervaring van meerdere uitvoeringsorganisaties wordt gebundeld. Het is van groot belang dat één van de betrokken uitvoerders eigenaar is anders lopen we het risico dat de uitvoerders naar elkaar blijven wijzen.

Bevindingen ABD-rapport

Uitkomst van het rapport is dat geen van de onderzochte[1] organisaties de ideale uitvoerder is om het nieuwe stelsel uit te voeren. Alle uitvoeringsorganisaties hebben te maken met forse opgaves bestaand uit een volle agenda, verouderde ICT-systemen en knelpunten op de arbeidsmarkt. Alle organisaties zien het beoogde tijdpad (invoering per januari 2025) als te ambitieus. De nog openstaande beleidsvraagstukken met implicaties voor de uitvoering moet uitgewerkt worden voor meer duidelijkheid.

ABD acht DUO de organisatie die inhoudelijk gezien het beste past, hoewel vanuit de leiding en eigenaar wordt aangegeven dat DUO onvoldoende in staat is deze rol op zicht te nemen. ABD adviseert om het nieuwe stelsel niet door Toeslagen uit te laten voeren, maar wel gebruik te maken van de kennis en ervaring die Toeslagen heeft opgedaan.

Als het niet lukt om DUO het nieuwe stelsel uit te laten uitvoeren, adviseert ABD om géén nieuwe organisatie op te richten, maar om krachten te bundelen met een greenfieldbenadering. Dit voorstel komt vanuit bij de organisaties (DUO, Toeslagen, UWV, SVW, DUS-i en UVB) die betrokken zijn bij de verkenning. Bij deze greenfieldbenadering wordt de kennis en ervaring van meerdere organisaties gebundeld en vanuit de benodigde ingrediënten voor het nieuwe kinderopvangstelsel eerst een afzonderlijke entiteit opgezet, die pas in een later stadium wordt geïntegreerd in één van de bestaand uitvoeringsorganisaties. Advies van ABD is om hierbij vooraf wel een tijdelijke eigenaar bij een uitvoeringsorganisatie aan te wijzen. Dit proces zou dan moeten plaatsvinden onder leiding van een programma-organisatie bij het ministerie van SZW.

Aanbevelingen ABD-rapport

1. Start zo snel mogelijk twee parallelle trajecten om de openstaande punten in het beleidskader in te vullen:
   a. Werk het beleidskader verder uit op de nog openstaande punten;
   b. Overleg met de relevante uitvoeringsorganisaties waar aandachtspunten voor de uitvoering van het nieuwe kinderopvangstelsel liggen;
   c. Zorg dat beleid, relevante uitvoeringsorganisaties en de sector intensief samenwerken;

[1] In het onderzoek zijn de volgende organisaties meegenomen: CAK, DUO, DG Toeslagen, SVB, RVO, UWV, DUS-i, UVB en CJIB. Daarnaast is gekeken naar de mogelijkheden voor het oprichten van een nieuwe organisatie of inzet van een private organisatie.

2. Houd het beleid zo eenvoudig en controleerbaar mogelijk om de uitvoering te versnellen en te versoepelen;
3. Laat kwaliteit en zorgvuldigheid prevaleren boven snelheid;
4. Kijk kritisch naar de kosten van de uitvoering van het beleid in verhouding tot de baten (zoals bij het innen van de eigen bijdrage en bij de arbeidseis zonder de koppeling met gewerkte uren (KGU), met alle uitzonderingsgronden en benodigde gegevensuitwisseling);
5. Overleg met DUO om de uitvoering van het nieuwe kinderopvangstelsel ter hand te nemen als de voorkeur voor het beleggen bij een bestaande organisatie de overhand heeft;
6. Mocht (5) niet lukken, bundel dan de kennis en ervaring van bestaande uitvoeringsorganisaties, stel een programma DG aan bij het ministerie van SZW als kwartiermaker en bekijk de mogelijkheden van een gezamenlijke exercitie geïnspireerd op de greenfield benadering, waarbij gebouwd wordt aan een losstaande entiteit met als (in ieder geval tijdelijke en wellicht uiteindelijke) eigenaar:
    a. DUO als de inhoudelijke passendheid leidend wordt geacht; of
    b. SVB, UWV of UVB als ministeriële verantwoordelijkheid leidend wordt geacht;
7. Benut de kennis en ervaring van DG Toeslagen van het ministerie van Financiën en besteed zorgvuldig aandacht aan de transitie (inclusief mogelijke personele bewegingen);
8. Organiseer een Raad van Advies die het hele proces begeleidt en de programma DG die als kwartiermaker optreedt adviseert.

Appreciatie
Het ABD-rapport is een helder goed leesbaar verslag van de gevoerde gesprekken. Op sommige onderdelen is "mager" onderbouwd waarom bepaalde organisaties afvallen. Het rapport geeft een aantal aanknopingspunten voor het vervolg. Het rapport heeft echter niet de gewenste uitkomst opgeleverd, namelijk één potentiële uitvoerder om mee verder te gaan. Dit maakt het vervolgproces lastig.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
[redacted]	[redacted]	[redacted]	

Retina, K.

Van: [redacted]
Verzonden: zondag 18 september 2022 15:11
Aan: [redacted]
CC: [redacted]

Onderwerp: RE: Rapport ABD en notitie

Opvolgingsvlag: Flag for follow up
Vlagstatus: Met vlag

[redacted]

Iam DGW/KO geef ik je nog het volgende aanvullend mee.

Dit ABD rapport gaat over meer dan de keuze voor een uitvoerder. Het laat zien dat de kans op een uitvoerbaar en op redelijke termijn te implementeren stelsel aanzienlijk kan worden vergroot door vereenvoudiging van beleid. De arbeids-eis en eigen bijdrage loslaten, en/of de arbeids-eis versimpelen, vergroten de uitvoerbaarheid enorm. Vasthouden kan ook- dan accepteren we de risico's van complexiteit in de uitvoering en een langdurige implementatie-termijn. Wie hoeveel werkt wordt alleen maar ingewikkelder om vast te stellen, evenals samenlevingsvormen (drie ouders, of afwisselende samenstelling gezinnen, etc). Een nieuw stelsel zal dit als uitgangspunt moeten nemen.
Het belang van de arbeidseis en eigen bijdrage moet ook afgewogen worden tegen de doelstellingen:
- betrouwbare en voorspelbare financiering zonder terugvorderingen (of zo weinig mogelijk)
- bevorderen arbeidsparticipatie
- ontwikkeling van kinderen stimuleren (mn lage SES).

Lijkt me goed om in de brief aan de TK over dit rapport en de keuze voor vervolg, de wisselwerking tussen precisie in beleid en risico's in de uitvoering (ook voor de mensen voor wie we dit doen) en implementatietermijnen, goed te beschrijven- met aanbod van een briefing door de potentiële uitvoerders.

Zou geweldige pilot zijn voor betrekken TK in fase beleidsontwikkeling.

[redacted]

[redacted]

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Parnassusplein 5 | 2522 VX | [redacted]
[redacted]

Van: [redacted]
Datum: zondag 18 sep. 2022 12:19
Aan: [redacted]
Onderwerp: Rapport ABD en notitie

Beste Karien,

Hierbij ontvang je het ABD-rapport met de verkenning naar een uitvoerder voor het nieuwe stelsel en de bijbehorende notitie. We bespreken dit maandag tijdens ons PO (15.20-15.45).

Met vriendelijke groeten,

[redacted]

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

25/9 [redacted]

TER VOORBEREIDING

[redacted]

Aan Minister van SZW

Datum
22 september 2022

nota

Voorbereiding voor BWO MOCW en SToeslagen op 26 sept

Onze referentie
[redacted]

Opgesteld door
[redacted]

Tweede contactpersoon

Bijlage(n)
1

Aanleiding

- Op 26 september van 12.30-13.00 uur heeft u een bewindsliedenoverleg met MOCW en SToeslagen over het vervolg na het ABDTOPConsult rapport over de verkenning naar potentiële uitvoerders voor het kinderopvangstelsel. De directeur KO gaat met u mee naar dit overleg.
- Doel van dit overleg is op een aantal punten tot een gezamenlijke lijn te komen voor de Kamerbrief, het debat op 12 oktober en om richting te geven aan de uitwerking van het nieuwe stelsel.
- Onderstaand vindt u ons advies voor het BWO. In de bijlage is een uitgebreide geannoteerde agenda opgenomen met suggesties voor uw inbreng.

Advies

- Op basis van de gesprekken deze week concluderen wij dat de ideale uitkomst dat DUO nu instapt als uitvoerder van het nieuwe stelsel niet haalbaar is.
- De greenfield benadering is werkbaar voor ons, omdat:
    1. We op basis van de gesprekken vertrouwen hebben in het commitment van de uitvoerders (DUO, Toeslagen, UWV en SVB) aan deze aanpak.
    2. Deze innovatieve benadering ons in staat stelt om nu samen met uitvoerders en het veld openstaande beleidsvragen (zoals invulling arbeidseis, voorwaarde eigen bijdrage) verder te brengen.
    3. Het doel is in een later stadium tot één uitvoerder van het nieuwe stelsel te komen.
- Aandachtspunt blijf de rol van 'huisvader' in de greenfield benadering.
    1. Voorgestelde uitkomst is dat u afspreekt om tot 1 november te werken aan een heldere governancestructuur die commitment van de uitvoerders borgt. Onze voorkeur is dat DUO op dat moment de rol van 'huisvader' op zich neemt. Alternatief is dat het besluit over de 'huisvader' wordt uitgesteld tot aan de zomer van 2023 (einde ontwerpfase en start bouwfase).
       Nota bene: dit betekent dat u in het commissiedebat op 12 oktober nog geen uitspraak kunt doen over wie in de greenfieldaanpak de rol van 'huisvader' op zich neemt.
    2. Na de bouwfase wordt vervolgens besloten bij welke uitvoerder het nieuwe stelsel landt (kan dus andere uitvoerder zijn dan de 'huisvader'). Ook deze uitkomst is voor ons aanvaardbaar. Het behoud

Let op politieke context!

wie dan hoofdrolspeler?

van positieve energie en commitment van de uitvoerders, en start van het daadwerkelijk ontwerpen en bouwen van het stelsel staat wat ons betreft centraal.

- Ander aandachtspunt is de emotie van (medewerkers van) Toeslagen bij sommige passages in het ABD-rapport over imagoschade als gevolg van de toeslagenaffaire waardoor de maatschappelijke acceptatie van Toeslagen als uitvoerder van het nieuwe stelsel een vraagteken zou zijn.
    1. Toeslagen wil dat in de kamerbrief op onderdelen afstand wordt genomen van het rapport.
    2. U kunt hierop welwillend reageren. Wij vinden dat imagoschade geen hard uitsluitingscriterium kan zijn. Een welwillende reactie kan onrust op de werkvloer bij Toeslagen mogelijk wegnemen.
    3. Bovendien is het voor het slagen van de stelselherziening van groot belang om commitment en betrokkenheid van Toeslagen te behouden.
- Tot slot geeft ambtelijk FIN mee aan STOESLAGEN om de Kamerbrief fors in te korten en het beleidskader en zes uitwerkingsvragen te schrappen. Alles open laten zou beter passen bij het open karakter van de greenfieldbenadering.
    1. Wij adviseren u hier niet in mee te gaan. Het beleidskader waarmee het nieuwe stelsel op hoofdlijnen is uitgewerkt en de openstaande beleidsvragen zijn juist een mooi startpunt van een werkagenda van de greenfieldbenadering.
        - Er wordt in de brief nadrukkelijk ruimte gegeven aan een nadere uitwerking van de beleidsvragen met de uitvoering en het veld. Er worden dus geen besluiten genomen.
    2. Bovendien is het belangrijk om de Kamer mee te nemen in alle stappen die de afgelopen maanden zijn gezet, waar ook de uitvoerders en het veld aan hebben meegewerkt.

Heb ik buut bij de hand?!

Agenda voor het overleg
Onderstaande agenda is ambtelijk afgestemd met OCW en FIN.

1. Reactie op rapport ABDTOPConsult

2. Mogelijke invulling Greenfield benadering
    a. Doel Greenfield benadering
    b. Flexibiliteit t.a.v. keuzes bij inrichting stelsel
    c. Commitment uitvoerders aan traject

3. Tijdpad
    a. Proces Greenfield benadering
    b. Ingangsdatum nieuwe stelsel

4. Kamerbrief
    a. Proces
    b. Ondertekening

Opmerking SG: De greenfieldbenadering biedt ook kans om in pilot-vorm de TK te betrekken in de fase van beleidsontwikkeling. Namelijk met parlementaire voorlichting (technische briefing), waarbij de uitvoerders toelichten wat wel en niet kan werken. In de spirit van WAU, nieuwe bestuurscultuur en innovatie.

Bijlage 1: geannoteerde agenda

1. Reactie op rapport ABDTOPConsult

Rol DUO

- Als reactie op het rapport kunt u aangeven dat het fijn is dat het onderzoek er ligt en dat u nu graag snel wil starten met de concrete uitwerking van het stelsel.
- ABD adviseert om de uitvoering bij DUO te beleggen. Als alternatief adviseert ABD de kennis en ervaring van bestaande uitvoeringsorganisaties te bundelen volgens een zogenaamde greenfieldbenadering. Onder regie van SZW zou dan een losstaande entiteit worden gebouwd waarbij één uitvoeringsorganisatie wordt aangewezen als 'huisvader' voor de fase van vormgeving. Volgens ABD zou DUO deze rol kunnen pakken vanwege de inhoudelijke passendheid.
- **Advies:** U kunt MOCW vragen hoe hij tegen deze conclusie aankijkt.
  - Waarschijnlijk geeft MOCW aan dat DUO de rol van eigenaar niet op wil pakken.
  - In dat geval is de greenfield benadering een werkbaar alternatief. Voorgestelde uitkomst is dat u afspreekt dat tot 1 november wordt gewerkt aan een heldere governancestructuur die commitment van de uitvoerders borgt. Onze voorkeur is dat DUO op dat moment de rol van 'huisvader' op zich neemt. U kunt MOCW vragen hoe hij daarin staat.
  - Alternatief is dat het besluit over de 'huisvader' wordt uitgesteld tot aan de zomer van 2023 (einde ontwerpfase en start bouwfase). In dit alternatief is het risico dat uiteindelijk niemand eigenaar is in deze fase en dat dit het proces vertraagt.
  - Onze inschatting is dat te veel druk leggen op DUO contraproductief zal werken. Belangrijkste is het resultaat om nu gezamenlijk de ontwerpfase tot de zomer in te gaan.

Rol Toeslagen

- Toeslagen heeft veel moeite met de conclusie van het rapport van ABDTOPConsult waarin wordt gesteld dat Toeslagen grote imagoschade heeft opgelopen door de toeslagenaffaire waardoor de maatschappelijke acceptatie van Toeslagen als uitvoerder van het nieuwe stelsel een vraagteken zou zijn. Deze conclusie volgt wat hen betreft niet logisch uit de inhoud van het rapport.
- Toeslagen wil op onderdelen afstand nemen van het rapport. Stas Toeslagen zal naar verwachting inbrengen dat zij verwacht dat SZW in de kamerbrief afstand neemt van deze conclusie.
- **Advies:** in uw reactie kunt u het volgende aangeven:
  - Het onderzoek was geheel onafhankelijk.
  - Met de meeste aanbevelingen kunnen we gelukkig goed uit de voeten.
  - U begrijpt de gevoeligheid voor Toeslagen. Het is belangrijk om hierin met hen mee te bewegen. Wij vinden ook dat imagoschade geen hard uitsluitingscriterium kan zijn.
  - In het verdere proces hebben we Toeslagen hard nodig. Voor het slagen van de stelselherziening van groot belang om commitment en betrokkenheid van Toeslagen te behouden.
  - Om Toeslagen tegemoet te komen benoemt u in de Kamerbrief de goede inzet van Toeslagen in het verbetertraject en het belang dat u hecht aan de inbreng van hun kennis en ervaring.
  - U kunt aanbieden dat SZW wil helpen in de communicatie richting de medewerkers van Toeslagen.

- Tot slot geeft ambtelijk FIN mee aan STOESLAGEN om de Kamerbrief fors in te korten en het beleidskader en zes uitwerkingsvragen te schrappen. Alles open laten zou beter passen bij het open karakter van de greenfieldbenadering.
  - **Advies:** Wij adviseren u hier niet in mee te gaan. Het beleidskader waarmee het nieuwe stelsel op hoofdlijnen is uitgewerkt en de openstaande beleidsvragen zijn juist een mooi startpunt van een werkagenda van de greenfieldbenadering.
    - Er wordt in de brief nadrukkelijk ruimte gegeven aan een nadere uitwerking van de beleidsvragen met de uitvoering en het veld. Er worden dus geen besluiten genomen.
  - Bovendien is het belangrijk om de Kamer mee te nemen in alle stappen die de afgelopen maanden zijn gezet, waar ook de uitvoerders en het veld aan hebben meegewerkt.

2. Mogelijke invulling Greenfield benadering

a. Doel Greenfield benadering

- De uitvoerders zijn groot voorstander van de greenfieldbenadering. Dat betekent dat met gebruik van de gebundelde kennis en ervaring van SZW, bestaande uitvoeringsorganisaties (Toeslagen, DUO, UWV en SVB) en veldpartijen gezamenlijk wordt gewerkt aan het vormgeven en realiseren van het nieuwe stelsel voor de financiering van de kinderopvang.
- Dit is ook in geest van het programma 'Werk aan Uitvoering' en een mooie manier om te laten zien hoe we om willen gaan met de uitvoering en de Kamer hierin mee te nemen.
- De greenfield benadering is bedoeld voor ontwerp en bouw van het stelsel. Uiteindelijk zal de gebouwde entiteit landen bij één uitvoerder. De definitieve keuze voor die uitvoerder wordt na de bouwfase gemaakt.
- **Advies:** Indien u onder 1 heeft geconcludeerd dat DUO niet instapt als uitvoerder, kunt u afspreken dat het stelsel verder wordt ontworpen en gebouwd volgens de greenfieldaanpak. U kunt hierbij aangeven de greenfieldbenadering interessant te vinden. Het is mooi dat hier zoveel positieve energie van de uitvoerders vanuit gaat.

b. Flexibiliteit t.a.v. keuzes bij inrichting stelsel

- ABDTOPConsult geeft in haar rapport aan dat DUO een nieuw kinderopvangstelsel alleen passend bij haar eigen takenpakket acht als kinderopvang vijf dagen per week gratis zou worden voor alle kinderen, omdat dit in lijn is met de bestaande taak van het uitvoeren van de onderwijsfinanciering.
- Dit wijkt af van het coalitieakkoord. Bovendien zal de sector de extra vraag naar kinderopvang niet kunnen opvangen.
- **Advies:** Afspreken dat de verdere uitwerking binnen de kaders van het coalitieakkoord gebeurt en er dus commitment is op de arbeidseis inclusief complexiteit en keerzijde. Wel kunt u afspreken dat binnen deze kaders wordt gezocht naar de meest uitvoerbare invulling. En dat u het dilemma schetst in de Kamerbrief.
    - Te overwegen valt om verder in het proces de Kamer een technische briefing aan te bieden.

- *Nota bene:* Tot nu toe merken we in gesprekken met veld en uitvoerders dat ruimte wordt genomen om de afspraken in het coalitieakkoord omtrent vooral de arbeidseis en eigen bijdrage ter discussie te stellen. Dit verhindert de voortgang om verder te komen in de uitwerking. Ook ABDTOPConsult stelt dat er vraagtekens zijn te plaatsen bij de verhouding tussen de kosten en opbrengsten van het innen van de eigen bijdragen van ouders de meerwaarde van de arbeidseis, zeker in combinatie met het loslaten van de koppeling gewerkte uren.
    - De arbeidseis met alle bijbehorende uitzonderingsgronden (studie, inburgering, re-integratie, partner in detentie, partner met Wlz indicatie) zorgen voor veel complexiteit in de uitvoering, omdat het met verschillende externe gegevensdeling gepaard gaat en de controleerbaarheid ingewikkeld is.

c. Commitment uitvoerders aan traject

- In de hoogambtelijke vooroverleggen hebben de uitvoerders hun commitment aan de greenfield benadering uitgesproken.
- Zij willen hier open ingaan, dus zonder vooraf een 'huisvader' (in de termen van het ABDTOPConsult rapport) aan te wijzen. Het is belangrijk om met elkaar vanuit vertrouwen verder te bouwen.
- ADBTOPConsult adviseert echter nadrukkelijk om vooraf een 'huisvader' af te spreken omdat anders de urgentie en verantwoordelijkheid minder gevoeld wordt en ziet dit als voorwaarde voor het slagen van de greenfield variant.
- ABDTOPConsult adviseert om ofwel DUO (als inhoudelijke passendheid leidend wordt geacht) ofwel SVB, UWV of UVB (als ministeriele verantwoordelijkheid leidend wordt geacht) vooraf als eigenaar af te spreken.
- DUO heeft in hoogambtelijk bilateraal overleg aangegeven om gezamenlijkheid van de greenfieldbenadering een 'stap naar voren' te willen doen. Dit is niet nader geconcretiseerd. Bovendien gaat dit commitment tot nu toe alleen om de ontwerpfase en

niet over de fase van bouwen aan de uitvoering. Deze vrijblijvendheid is kwetsbaar, ook richting Kamer. Dit betekent namelijk ook dat u in het commissiedebat op 12 oktober geen uitspraak kunt doen over de huisvader.

- Uit sondering bij de TK blijkt dat er grote voorkeur bestaat om DUO het nieuwe stelsel te laten uitvoeren.
- **Advies:**
  - Aangeven dat u belang ziet om gezamenlijk en vanuit vertrouwen met elkaar de handschoen op te pakken.
  - Afspreken van een gezamenlijke lijn hierover in het commissiedebat op 12 oktober.

3. Tijdpad

a. Proces Greenfield benadering

- Voorstel van de uitvoerders is om de greenfield benadering in drie fases op te pakken; a) contouren uitwerken en vastleggen (tot 1 nov), b) stelsel ontwerpen (tot zomer 2023), c) stelsel bouwen (vanaf zomer 2023).
- Op dit moment is de greenfieldbenadering slechts op hoofdlijnen uitgewerkt. Daarom kunt u afspreken dat u in het commissiedebat van 12 oktober een brief toezegt met de nadere invulling van deze aanpak (kan dan medio november naar de Kamer).

b. Ingangsdatum nieuwe stelsel

- Uit het ABDTOPConsult rapport blijkt dat de uitvoeringsorganisaties de ingangsdatum van januari 2025 niet haalbaar achten.
- Goed om gezamenlijk te bespreken hoe hiermee om te gaan.
- Vanuit de coalitie is voor D66 de invoeringsdatum van 1-1-2025 heel belangrijk. Dit bleek opnieuw tijdens de APB.
- **Advies:** tot gezamenlijke conclusie komen dat we in de Kamerbrief aangeven dat:
  - Kwaliteit en zorgvuldigheid zouden moeten prevaleren boven snelheid;
  - Invoeren van het nieuwe kinderopvangstelsel per 1 januari 2025 grote risico's met zich meebrengt in de uitvoering en voor ouders;
  - We ons die risico's niet kunnen permitteren;
  - Er als gevolg van de greenfield benadering in na de ontwerpfase (zomer 2023) meer duidelijkheid komt over een realistische invoeringstermijn.

4. Kamerbrief

a. Proces

- De brief aan de TK over de stelselherziening zal ook ingaan worden op welke keuze u naar aanleiding van het ADBTOPConsult rapport maakt omtrent de uitvoering van het nieuwe stelsel. Hierbij geeft u aan voor de greenfield benadering te kiezen.
- Het verdere proces voor de TKbrief ziet er als volgt uit:
  - 28 sept nieuwe versie brief in tas MSZW (en MOCW en SToeslagen indien mede namens)
  - 30 sept aanleveren brief voor RWIZO
  - 4 okt bespreken brief in RWIZO
  - 7 oktober MR + verzenden naar TK
  - 12 oktober debat

b. Ondertekening

- **Advies:** inzetten op versturen van de brief mede namens OCW en FIN gezien de gezamenlijkheid van de greenfield benadering.

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

[redacted]

29/9

Dank → vooral interessant wegen

Graag wel was duidelijke aangeven dat greenfield een positieve keuze is. Niet omdat andere stappen niet kunnen, maar wel overwogen!

Aan Minister van SZW

TER BESLISSING

[redacted]

Datum
28 september 2022

nota

RWIZO-versie Kamerbrief stelselherziening kinderopvang

Onze referentie
[redacted]

Opgesteld door
[redacted]

Tweede contactpersoon
[redacted]

Uiterlijk bij
28 september 2022

Bijlage(n)
3

Aanleiding

In de bijlage vindt u de RWIZO-versie van de kamerbrief stelselherziening kinderopvangtoeslag. De brief is aangepast naar aanleiding van het BWO met MOCW en STOESLAGEN op maandag 26 september. Met deze nota vragen wij uw akkoord op agendering van deze brief in de RWIZO van dinsdag 4 oktober. De brief is parallel ook voorgelegd aan MOCW en STOESLAGEN omdat zij de brief ook ondertekenen.

Geadviseerd besluit

- Wij adviseren u akkoord te gaan met agendering van bijgevoegde brief in de RWIZO van 4 oktober. De brief kan dan na behandeling in de MR op 7 oktober naar de Kamer.
- Wij adviseren u daarom bijgevoegd aanbiedingsformulier te ondertekenen.
- Ambtelijk FIN vindt dat er te veel de nadruk wordt gelegd op de beleidskaders in de brief en bijlage. Deze worden in de brief op hoofdlijnen behandeld en meer in detail in de bijlage. Zij leggen dit punt expliciet voor aan STOESLAGEN. Wij zijn van mening dat de huidige invulling past bij de afspraken in het BWO. U heeft daarbij namelijk aangegeven eraan te hechten om de Kamer inhoudelijk mee te nemen in de verschillende afwegingen. Bovendien sluiten de beleidskaders aan bij de afspraken uit het coalitieakkoord. Wij adviseren u daarom vast te houden aan de huidige invulling in de brief en bijlage.

Toelichting

ABDTOPConsult heeft ons maandag 26 september het definitieve rapport gestuurd. Ten opzichte van de versie van 15 september is de passage in paragraaf 8.1.2 over Toeslagen aangepast. Deze aanpassing heeft overigens geen gevolgen voor de conclusies en aanbevelingen van de verkenning. De definitieve versie wordt als bijlage bij de brief meegezonden naar de Tweede Kamer.

De brief is naar aanleiding van het BWO op de volgende punten aangepast:

- *Greenfieldtraject als route voorwaarts:* Dat betekent dat DUO, Toeslagen, SVB en UWV onder regie van SZW het nieuwe stelsel uitwerken, ontwerpen en bouwen.
    - Het traject kent 3 fases die in de brief worden toegelicht:
        - Fase 0 tot 1 november 2022: uitwerken plan van aanpak greenfieldtraject

    - Fase 1 tot juli 2023: ontwerpen stelsel
    - Fase 2 na zomer 2023: bouwen stelsel
  - Er wordt nu geen keuze gemaakt voor een uitvoerder. In de brief is opgenomen dat aan het einde van fase 1 wordt besloten welke uitvoeringsorganisatie(s) het nieuwe stelsel gaat (of gaan) bouwen.
- *Moment van inwerkingtreding:* In de brief wordt niet expliciet afscheid genomen van inwerkingtreding per 2025. Wel zegt u in de brief op basis van de greenfield met een realistische implementatietermijn te komen.
- *Ondertekening:* De brief wordt ook ondertekend door MOCW en STOESLAGEN met u als eerste ondertekenaar. Dit illustreert de gezamenlijke greenfieldbenadering.
- *Beleidskader en openstaande vragen*: Het beleidskader en de openstaande vragen zijn ingekort in de brief en worden nader toegelicht in de bijlage.

doel blijft wel 2025!

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
1	Bijlage 1 bij Kamerbrief: doelstellingen stelselherziening	Ter informatie (niet verzenden)	
2	Bijlage 2 bij Kamerbrief: eindrapportage ABDTOPConsult	Ter informatie (niet verzenden)	
3	Bijlage 3 bij Kamerbrief: openstaande beleidsvragen	Ter informatie (niet verzenden)	